

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr let 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoči sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopoši, a do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Učitelji — socialdemokrati.

Pretežna večina slovenskega učiteljstva je doslej služila v liberalnem bojnem taboru. Do vodilne vloge niso nikdar prišli, ampak smeli so s svojimi generali hoditi na vojne pohode med kmete ali pa na parade po mestih in trgih. Kmetje so jih smatrali kot janičarje, kot poturice, ki so izkočili iz ljudskega tabora in služili potem liberalnim četovodjem kot špijoni, vodniki in prednja straža; liberalna inteligenca pa jih je smatrala za svoje lakaje, katere lahko slepo uporablja za svoje namene.

Toda tudi med janičarji in lakaji je prišlo, kakor nam pravi zgodovina, večkrat do uporov. Ravnotako je prišlo sedaj med dolgoletnimi zvestimi lakaji slovenskih liberalcev, med liberalnimi učitelji, do ustaje. Odpovedali so svojo službo v liberalnem taboru.

Smatrali so se za enakopravne z drugimi liberalci, a v istini ni bilo tako. V Ljubljani so imeli liberalci oddati pri zadnji volitvi za deželni zbor dne 14. t. m. tri mandate. Učitelji so za-se zahtevali enega. Liberalni generalštab jim ga je milostno dovolil, toda ne v mestni skupini, ampak v splošni, kjer bi trebalo boja — proti socialdemokratom. Boja proti socialistom pa liberalni učitelji niso hoteli, ker so jim po mišljenju zadnji čas postajali vedno bolj sorodni, odklonili so mandat v splošni kuriji, in tako sedaj noben liberalni učitelj ni bil izvoljen. Svet se sicer vsled tega ne bo podrl, tudi učiteljskemu stanu ne bo škode, ker je naša katoliška stranka izvolila dva katoliško misleča učitelja v deželni zbor, vendar stvar je zanimiva. Kaže nam, kako nizko ceni liberalci svojega somišljenika, ako je učitelj!

Liberalno učiteljstvo je vsled tega izstopilo iz narodno napredne stranke in išče poti v drug tabor. Ali bodo prišli k ljudstvu nazaj? Ali se bodo uklonili ljudski volji in mu spoštovali najdražji svetinji, vero in narodnost? Kdorkoli pride med nas, nam je brat, razlike ni med nami! Toda liberalni učitelj mrzi vse, kar je verskega, narodnost mu je deveta briga, liberalnemu učitelju je želodec in plača vse. Za to se je dosedaj liberalno učiteljstvo napotilo tudi v tabor, kjer se vojskujejo le za gmotne vzore, v socialdemokratski tabor!

Pri nas na Štajerskem je že enkrat hotelo liberalno učiteljstvo z divjim krikom preskočiti v socialdemokratski tabor. Bilo je začasa takozvanih jungovcev, ko je misijonaril po Spodnjem Štajerskem nemški socialdemokrat Horvatek. Toda vstali so nekateri

treznejši elementi in preprečili prestop. Sedaj je prilžnost lepša, nihče jih ne bo več oviral.

Učitelji itak v liberalno stranko niso več prav sodili. Pogrešali so pri liberalcih odločnega gospodarskega programa, brez katerega učitelj med ljudstvom ni mogel dobiti trdnih tal. V verskem boju so mu liberalci bili preveč neodkriti, iz strahu pred ljudstvom niso upali razviti svojega brezverskega programa. V narodnem oziru pa so bili liberalci učiteljem prenapeti! Postanimo pri narodnosti!

Narodno naše liberalno učiteljstvo ni bilo nikdar. Kadar se je šlo za narodne boje, je učiteljstvo z malimi izjemami stalo ob strani. Ni imelo smisla za narodnost. Mnogi so za svoj napredek dobropremišljeno nemškutarili tako, da je zvedel za to glavar in nadzornik. Pa tudi v šoli naše liberalno učiteljstvo ne udarja na narodne strune.

Ko stopi naša mladina iz šole, ne ve, kakšne narodnosti je. Pride v življenje in tam je vsled tega lahko, dobiti jo tudi v nemškutarski tok. Zato pa imamo Slovenci toliko izdajic in odpadnikov. Tega pa drugi nihče ni kriv kakor liberalno naše učiteljstvo, ki mladino ni vzgojevalo narodno. Zgodovina slovenskega naroda bo z vso upravičenostjo pisala, da so bili liberalni učitelji grobokopi slovenstva. Njihova narodna mlačnost in neznačajnost nam ubija narodnost naše slovenske mladine ter nam vzgaja poturice in nezpačajneže. Jabolko ne pade daleč od drevesa.

Učiteljstvo bo šlo torej sedaj po svoji pretežni večini hlapčevati v socialdemokratski tabor! Vsem so voljni hlapčevati, le vernemu in narodnemu ljudstvu ne. Kakor doslej bomo tudi na novi poti sledili učiteljstvu ter jih kazali ljudstvu v resnični sliki. Nismo nasprotniki učiteljskega stanu, ampak njegovi zagovorniki, vojskujemo se le proti onim političnim strujam med učiteljstvom, ki so naši veri in narodu sovražne.

Politični ogled.

— V državnem zboru se je zadnji teden nadaljevala razprava o začasnem proračunu. Od Nemcev je govoril Malik ter opravičeval surove napade Nemcev na Slovence v Ptuj, Mariboru in Celju. Rekel je, da je bil priča razgrajačev. Dr. Korošec mu zakliče, da ni bil samo priča, ampak tudi vodja razgrajačev. Malik je to moral priznati in sedaj smo ra-

dovedni, če bo državni pravdnik zasledoval Malika ali ne. Dr. Benkovič in dr. Korošec sta z mejklici spravljala Malika v zadrego, popravljala njegove neresnične podatke in mu ugovarjala. Nemški petelini so bili vsled tega hudo razkačeni in ker si niso znali drugače pomagati, so psovali. Kadar zmanjka človeku dokazov, začne psovati in zmerjati. Izmed slovenskih poslancev je govoril Hribar. Vlada je zadnji teden pridno iskala glasov za proračun, a jih ni našla. Za to se še tudi zadnji teden ni vršilo glasovanje.

— **Začasni proračun.** Dne 15. t. m. je prišlo v zbornici do glasovanja o začasnem proračunu. Narodna zveza Slovenskega in Hrvatskega kluba je sklenila po resnem pretresovanju, da glasuje proti proračunu. Slovenci in Hrvati nimajo do sedanje vlade in do strank, na katere se vlada sedaj opira, nobenega zaupanja, in vlada se tudi ni potrudila, da si to zaupanje pridobi. Dokler ne dobijo naši poslanci dovolj jamstva, da se bo vlada ozirala tudi na naše želje in zahteve, na program slovenski in hrvatski, ni mogoče, vlade podpirati. Sklenilo se je torej glasovati proti. To je načelstvo Narodne zveze po svojih načelnikih tudi javilo sedanjemu ministrskemu predsedniku. Važno je bilo tudi, ali naj glasujejo poslanci za nujnost rešitve začasnega proračuna ali ne. Splošno je bilo mnenje, da je to stvar taktike. Ako se kaj doseže s takim glasovanjem, recimo, da se razpusti parlament, potem se naj glasuje proti nujnosti. Za nujnost je treba namreč dvetretjinske večine navzočih poslancev. Ker pa so socialdemokrati sklenili glasovati za nujnost, imela je vlada dvetretjinsko večino, in glasovanje naših poslancev proti nujnosti, bi bil samo udarec po vodi. Vsled tega so sklenili glasovati za nujnost, ki je bila sprejeta z vsemi proti 55 glasovi. Stališče opozicije proti proračunu samem je zastopal v javni zbornici načelnik Slovenskega kluba dr. Susteršič.

— **Finančna odškodnina za aneksijo.** „Frankfurter Zeitung“ poroča iz Carigrada: Danes, 13. t. m., je dunajska vlada potom svojega civilnega agenta iz Soluna, ki je bil na Dunaju pri Aehrenthalu, izročila svojemu poslaniku markgrofu Pallaviciniju v Carigradu posebno noto, katero je poslanik danes izročil turškemu velikemu vezirju Kiamil-paši. V noti se povdarja, da je Avstro-Ogrska pripravljena pogajati se s Turčijo glede na finančno odškodnino za aneksijo Bosne.

— **Pogajanja med Avstrijo in Rusijo.** Ruska vlada je z zadoščenjem vzela zadnjo avstrijsko noto

PODLISTEK.

Kratka zgodovina 47. pešpolka.

Fr. Urlep.

(Dalje.)

Po petdnevni zmagonosni bitki pri Novari je odšel polk proti Srednji Italiji v Florenc in Livorno, da je pomiril tamošnjo vstašno gospostvo.

V Florencu, Livorni, Bolonji in Milanu bil je naseljen polk do leta 1859. Tega leta pa se je infanterija novo organizirala, po kateri je bil polk sestavljen samo iz 4 bataljonov in 1 bataljona grenadirjev. 4. bataljon bil je v Mariboru, a je moral, ko je v Milanu izbruhnila vojska, tudi v Italijo.

Ker Lahi z izidom prejšnje bitke nikakor niso bili zadovoljni, so na račun od strani francoskega cesarja Napoleona III. obljubljene pomoči spet napovedali vojno, v kateri je stala Avstrija sama proti laški in francoski vojni. Dne 29. aprila 1849 bila je spet proglašena bitka. Po dolgotrajnih in napornih pohodih, kjer so večkrat trčili v ogromnega sovražnika, so bile avstrijske čete konečno primorane, da so se pričele po bitki pri Magenti umikati proti reki Minčiji.

Dne 24. junija prišlo je po dvadnevem težkem pohodu zahodno od Verone do odločilne bitke, v kateri so se avstrijske čete kljub toli številnejšemu sovražniku hrabro ustavljale od ranega jutra do poludne, na kar pa so se morale pričeti umikati.

V tej bitki morala je odstopiti Avstrija Lahom lombardsko provinco z glavnim mestom Milanom, obdržala pa si je še do leta 1866 beneško provinco.

Kako viteško hrabrost, vstrajnost in zmožnost je v tej bitki pokazal častniški kor 47. polka, pač ni lahko popisati.

Od polkovnika do najmlajšega poročnika storil je vsak svojo visoko častniško nalogo in bil kot hraber poveljnik povsod na mestu.

Dovolj jasno priča nam to sledeči slučaj:

Stotnik Balabane moral je par dni pred bitko v bolnišnico v Mantuvo. Ko je zvedel, da stopijo avstrijske čete kmalu spet v boj, je takoj, čeravno še bolehen, zapustil bolnišnico in se napotil peš proti Solferinu, kamor je dospel z velikim naporom, ker so bile vse ceste prenapolnjene z raznimi vozovi. Kakor nadalje pravi zgodovina, je, ko je dospel do bojišča, stopil z nepopisno pogumnostjo spet pred svojo stotnijo, ki je stala ravno v bojni vrsti, prevzel povelje in se hrabro bojeval in zapovedoval do poludne, do usodepolnega trenutka, ko je, zadet od sovražne kroglice, moral iz bojne črte in nevarno ranjen zapustiti hrabro svojo stotnijo. Istočasno bil je ranjen tudi poročnik Strnad iz Slov. Bistrice. Oba sta bila pozneje odlikovana.

Ravno tako hrabro bojevalo pa se je tudi moštvo v tej bitki; polno imen podčastnikov in prostakov čitamo v zgodovini 47. polka, ki so se v raznih nevarnih trenutkih izvanredno odlikovali.

Prvemu bataljonu je po pet ur trajajoči bitki zmanjkalo patron. V tem trenutku prijezdi do bataljona brigadir general Bils in povpraša, kako je s strelivom. Brez dolgega pomišljanja stopi oddelkovodja Kloci k generalu, in mu hrabro javi: „Pomanjkuje nam sicer patron, imamo pa še bajonete.“ Temu je sledilo prostovoljno še več moštva in na povelje: „Za menoj!“ so se zapodili z brušenimi bajoneti na bliža-

jočo se jim sovražno gručo, ki so jo hrabro zavrnil. Oddelkovodja Kloci bil je za ta hrabri čin odlikovan s srebrno kolajno I. reda.

Koliko lahko stori na bojišču požrtvovalen prostak, kaže nam sledeči dogodek iz te bitke:

Dne 24. junija, kmalu potem ko je napočil svit, so javile straže tretjega bataljona, da se bliža večja sovražna kolona, obstoječa iz enega bataljona francoskih lovcev, dveh bataljonov pešcev in ene eskadron kavalarije. Vse sprednje patrulje hitele so v ozadje h glavnim oddelkom. Razvodnik Jože Lužar in pa prostak Miha Bihaneč pa sta sklenila, se prav nič več omikati, dokler ne spraviša s konjev tri častnike, ki so jezdili na čelu bližajočih se jim sovražnikov. Kakor sta bila sklenila, tako sta tudi izvršila. Vlegla sta se v gosto grmovje ob cestnem jarku, kjer sta z največjo mirnostjo čakala na plen, ne zmeneč se za neko sovražno patruljo, ki je mimo jezdila. Ko se jima prej omenjeni jezdeci dospeli v primerno bližino na 50 do 60 korakov, sta sprožila in na mah sta se zgrudila dva častnika, tretji pa je stekel nazaj k sovražnim oddelkom, kjer je vsled tega nastalo močno vpitje in nered. Med tem časom pa je bila dana prilika hrabrima pešcema, da sta se rešila k 9. diviziji, ki je bila že v neposredni bližini pripravljena za boj.

Oba sta bila odlikovana z velikimi srebrnimi kolajnami I. reda.

Leta 1848, 1849 in 1859 se je 47. polk, grof Kincky, kakor se je imenoval od leta 1827 do 1864, tako odlikoval, da je v zgodovini vse polno pesmi, povesti in drugih poročil, posnetih iz raznih resničnih dogodkov, ki nam opisujejo in pričajo brezmejno hrabrost slavnih štajerskih vojščakov 47. polka. Pol-

glede na balkansko vprašanje naznanje ter z zadovoljstvom priznava, da Avstrija želi sporazuma. Avstrija predlaga, da bi se aneksijsko vprašanje rešilo med velesilami potom protokolov, ne pa potom konference. Ruska vlada sicer meni, da je ta pot zamudna, vendar pa ni bistvenega pomena, ako se velesile domenijo potom konference ali pa pismeno.

— **Avstrijske kmetijske zadruge** po narodnosti. Konec leta 1907 je bilo na Avstrijskem 7802 kmetijskih zadrug. Izmed teh jih je bilo 2166 čeških, 822 poljskih, 563 slovenskih, 206 hrvaških, 176 rusinskih, 18 srbskih, 495 italijanskih, 128 rumunskih in 3277 nemških. Slovaških je skupaj 3951, imajo torej nadpolovično večino nad vsemi neslovanskimi avstrijskimi kmetijskimi zadrugami.

— **Deželnozborske volitve** na Kranjskem. Na Kranjskem so se vršile dne 14. t. m. deželnozborske volitve v splošni skupini. S. L. S. je v vseh okrajih na deželi sijajno zmagała. Socialna demokracija na deželi je popolnoma propadla. Narodno-napredna stranka na deželi ni postavila kandidatov. V Ljubljani so kandidirali kandidat narodno-napredne stranke Turk, soc. demokrat Kristan in mladoliberalc Mayer. Turk je dobil 1099, Kristan 1078 in Mayer 291 glasov. V Ljubljani je torej ožja volitev med Turkom in Kristanom dne 19. t. m.

Mala politična naznanila.

Dne 11. decembra: Na Dunaju so otvorili shod avstrijskih hišnih posestnikov. Zastopanih je 187 društev hišnih posestnikov in osem zvez, ki zastopajo 37.000 hišnih posestnikov. — V Belgradu je priredila večeraj vseučiliška mladina v Saborni cerkvi zaдушnico v Ljubljani padlim žrtvam. — V četrtek se otvori turški parlament. Parlament bo otvoril sultan z nagovorom. — Angleški kralj Edvard je zbolel na raku.

Dne 12. decembra: Večeraj se je vršil na Dunaju ministrski svet, ki se je bavil s praškimi dogodki. — V Monakovem se je vršil predvečerašnjim velik ljudski shod, ki se je bavil z dogodki v Pragi ter izrazil češkim Nemcem svoje simpatije (naklonjenost) in obljubil pomoč. — Avstro-ogrski posredovalci za trgovinsko pogodbo z Rumunijo pojdejo v drugi polovici januarja 1909 v Bukarešti, da nadaljujejo pogajanja. — Delegati inozemske zveze proti dvoboju in v varstvo časti, ki bo imela svoj mednarodni osrednji urad. — Govori se, da se državni finančni minister baron Burian resno bavi z vprašanjem vseučilišča v Sarajevu. Izpiti iz nekaterih predmetov bodo tudi v Avstriji veljavni.

Dne 13. decembra: Bolgarski listi poročajo, da so v Sofiji zopet odkrili zaroto proti življenju bolgarskega carja. To da je že šesta zarota od proglastitve neodvisnosti. Mnogo oseb so zaprli. — Italijanski zunanji minister Tittoni je prekinil svoj dopust in se vrne v Rim, ker so glede na balkansko konferenco došla iz Dunaja in Peterburga ugodna poročila. — Pri večerašnjih volitvah v turški državni zbor je bilo izvoljenih vseh 10 mladoturških kandidatov. Veliki vezir in naučni minister sta propadla. — V Indiji ostane malo obsedno stanje, ker so prišli na sled zaroti, ki je nameravala pomoriti vse državne uradnike in angleško oblast odpraviti.

Dne 14. decembra: Baron Bienerth je bil pri cesarju v avdijenci ter mu predložil naredbe glede na odgoditev parlamenta. Danes zboruje ministrski svet. — Listi poročajo, da je turška vlada pripoznala, da je obvezana preprečiti boj kot proti avstrijskemu blagu in obljubila, ukreniti tozadevne odredbe.

no imen, za koje bi tukaj manjkalo prostora, hrabrih častnikov, podčastnikov in prostakov vidimo v zgodovini, ki so bili za posamezne hrabre čine odlikovani v navedenih bitkah.

Dne 13. prosinca leta 1864 umrl je na Dunaju fem. grof Kincky, ki je bil 47 let vlastnik 47. polka; njegovo ime pa se še danes ponosno in častno izgovarja pri polku.

Nič manj krvava bila je tudi bitka proti Prusom leta 1866, katere se je 47. polk udeležil in sicer 1., 2. in 4. bataljon, med tem ko je bil 3. bataljon na Goriškem kot straža proti Laški.

Mnogo slik iz bojišča, posebno pri Kraljevem-Gradeu, nam pričuje o hrabrosti 47. polka, ki mu je bil sedaj lastnik podmaršal vitez plem. Hartung.

Dne 2. julija je na povelje brigade prišel v okraju Maslovel 1. in 2. bataljon prvič v bitko s Prusi, katerima pa je sledil tudi kmalu 4. bataljon. Kako kruti so bili spopadi, nam dokazuje to, da je padlo na bojišču od omenjenih treh bataljonov 47 polka 8 častnikov, 134 mož; ranjenih je bilo 15 častnikov in 281 mož; dosti jih je bilo tudi ujetih. Nevarno ranjena sta obležala na bojišču polkovnik plem. Weyraher in major plem. Marno in prišla kot jetnika v sovražnikovo last.

O hrabrem moštvu boji iz te vojne navedeno le sledeče:

Stotnik Tobitsch 5. stotnije bil je nevarno ranjen; razvodnik Karl Horvat in pešec Jože Plank sta nevarno ranjenega stotnika čez poldrugo uro spremljala po bojnem polju. Ko sta ga pa dovedla v zavetje, sta se takoj spet pridružila svojemu oddelku in se bojevala naprej.

(Dalje priložiti.)

Dne 15. decembra: Vlada je odpravila preki sod v Pragi in prepoved nošenja barv. — V Rimu je sinoči umrl ruski veleposlanik grof Muravjev.

Slovinci, darujte za društveni dom v Št. Ilju.

Razne novice.

* **Iz deželne službe.** Deželni odbor je imenoval kanclista v mariborski bolnišnici gospoda Franca Doberšek za oskrbnika bolnišnice v Hartbergu.

* **Iz šole.** Okrajni šolski nadzornik v Ptujju Iv. Dreflak je dobil naslov ravnatelja.

* **Shod starih liberalcev** v Mariboru. Dne 13. t. m. so se sešli v Mariboru gg. dr. Ploj, dr. Rosina, dr. Jurtela, dr. Rudolf, dr. Lemež, dr. Sernee star., dr. Hrašovec, Roš, radenski Zemljič in še trije drugi, da se posvetujejo, na kak način bi zopet prišli do mandatov. V srce so se nam smilili ti oligarhi, bivši „voditelji“ slov. ljudstva na Sp. Stajerskem, kateri so tako „plodono“ delovali, da nimajo na celem Spod. Stajerskem — nobenega političnega pristaša. Še celo njih — koncipijenti in pisarji, ki so popolnoma od njih odvisni, so njih najhujsi politični nasprotniki. Najbolj čudno se nam zdi, da se dr. Ploj, kateri je pri zadnji volitvi kandidiral na programu kmečke zveze, in Roš, ki je kandidiral na programu Narodne stranke, štulita med prvake ali stare liberalce. Senzacije ni zbudilo to zborovanje starih političnih „mumij“ nobene; druge nesreče ni bilo, kakor ta, da so vsi „mногоštevilni“ zborovalci grozno zabavljali čez kmečko zvezo, katere je organizirala kmečko ljudstvo in dala priliko ljudstvu, da isto samo odločuje v javnem življenju in se ne da voditi od — dobrih „kmečkih prijateljev“ izmed staroliberalnih advokatov.

* **Dnevnik** prične izdajati z Novim letom liberalna stranka za Spodnje Stajersko.

* **Deželnozborske volitve** se gotovo ne bodo vršile pred marcem. Zakonski predlog še do danes ni bil poslan v cesarsko potrjenje na Dunaju, ampak še leži v Gradu.

* **Dopolnilne volitve** v trgovinsko in obrtno zbornico. Dne 17. t. m. se vršijo dopolnilne volitve v trgovinsko in obrtno zbornico v Gradu v trgovinskem, obrtnem in rudarskem odseku. Do sedaj Slovenci v teh zbornicah še niso imeli nobenega zastopnika, in Nemci jim tudi zdaj nočejo nobenega dovoliti. Ali se drugokrat temu ne bi dalo opomoči?

* **Ki dopolnilnim volitvam** v trgovinsko in obrtno zbornico v Gradu. C. kr. volilna komisija za trgovsko in obrtno zbornico v Gradu naznanja, da mora mož, ki voli mesto kake ženske, pri podpisu volilnega lista izrečno omeniti, da voli kot poslovodja, opravilni, namestnik ali pooblaščenec, in da e. kr. volilna komisija pod poslovodjem nikakor ne razume namestnika (opravitelja) v smislu par. 55 obrtnege reda. Za izgubljene legitimacije in glasovnice se napravijo duplikati (drugopisi) pod pogojem, da se oseba, ki hoče duplikat, legitimira. V takih slučajih bo e. kr. volilna komisija le duplikat smatrala za veljaven volilni dokument. Glasovnice, na katerih se označi krstno in rodbinsko ime, poklic in bivališče izvoljenega potom razmnoževalnega stroja so veljavne, če ustrezajo drugim predpisom. Prav tako so veljavne glasovnice s popravki, če volilee neposredno poleg popravka za lastnoročnim podpisom potrdi, da je napravil popravek sam.

* **„Obmejni kolek“** se je kaj hitro udomačil ter se je že v mnogo tisočih razpečal po svetu. Dosedaj se dobiva v sledečih prodajalnah: V Mariboru: v Cirilovi tiskarni in pri gospodu Weixlnu v Gosposki ulici. V Slov. Bistrici: pri gospodu Pinterju. Sv. Jurij ob Ščavnici: pri gospodu Farkašu. V Ljubljani: v prodajalni Katoliškega tiskovnega društva, H. Ničman. V Trstu: v prodajalni Katoliškega tiskovnega društva, ulica delle Poste. Slovenci, kupujte in razširjajte kolek: Obmejnim bratom — V pomoč, ki se v večjih množinah dobiva le pri S. K. S. Z. v Mariboru.

* **Graško sodišče** in ljubezen do slovenskih uradnikov. Avskultant gospod Ferdo Lašič je iz Kamnika pisal županu v Motnik pismo, v katerem ga poziva, naj z ozirom na ljubljanske dogodke dvojezične napise namesti s samoslovenskimi. Vsled „prijateljske“ ovadbe je prišel Ferdo Lašič zaradi tega v disciplinarno preiskavo zaradi uradnega pregreška izven službe ter je bil — čujte in strmite — zaradi te malenkosti kaznovan z — odpustom iz sodne službe. Četrť ure po ti obsodbi je dobil Ferdo Lašič doktorsko dostojanstvo na vseučilišču v Gradu.

* **Med liberalci.** Z novim letom se preseli „Novi Slovenski Stajere“, list za hvalisanje Ploja in Jurtela, v Krško. Urednik bo mu liberalc, tiskarna bo liberalna, vrhovno nadzorovanje v Krškem bo liberalno, vendar pa se bo list branil liberalne označbe. Ali to ni hinavstvo?

Podporno društvo za slovenske velikošolce na Dunaju je za mesec december razdelilo čez 1000 K med revne slovenske akademike, ki so v zadnjih dneh mnogo trpeli, ker je bila „mensa academica“ zaprta. — Odbor.

Mariborski okraj.

m **Mariborska slov. Citalnica** ima svoj letošnji občni zbor v nedeljo, dne 27. t. m. v svojih prostorih ob 8. uri zvečer z običajnim vspešdom. Odbor prosi vse p. n. ude, da se istega udeležijo polnoštevilno.

m **Slovenska kiparica** gospica Marija Pušenjak je napravila v Mariboru kip Matere božje iz peščenca, ki vzbuja občno pozornost. Kupil ga je prevzvišeni knez in škof dr. Mihael Napotnik. Umetnica se priporoča v obilno naročbo in vrši delo po zmernih cenah.

m **Mestna hranilnica mariborska** je, kakor poroča zadnja številka „Marburger Zeitung“, povodom cesarjevega jubileja darovala: 10.000 K za nemškega otroka v Mariboru, 5.000 K za nemško gledališče v Mariboru, 1.000 K za nemški muzej, 500 K za sudmarko in 500 K za nemški šulferajn.

m **Maribor.** Konkurz je prijavil trgovec Janez Walland v Melju.

m **Mariborski občinski svet** je sprejel predlog dr. Orosla, da se prepove v mestu Mariboru od znanaprej razobešati slovenske zastave, ker se baje s tem Nemce izziva. Nemška nestrpnost!

m **Maribor.** Deželni poslanec Wastian je znova sprejel kandidaturu v deželni zbor.

m **Sv. Peter** niže Maribora. Poučni shod društva „Skale“ dne 13. dec. se je izvršeno obnesel. V natlačeno polni šolski sobani so naši vrli in zavedni Peterčani in Peterčanke poslušali zanimivo in koristno predavanje zdravnika gospoda dr. J. Turšiča iz Maribora. Govoril je nad poldrugo uro o omotici, o solnčnem piku, o ozebljini, o vtopljenicah, o umetnem dihanju, o ranah itd. Živalno, poljudno in lahko umljivo predavanje je vsem zelo ugajalo. Zlate nauke je podal za prvo pomoč v nesrečah in boleznih. Bog mu plati! S tem mu izrekamo za njegov trud prisrčno zahvalo. Pokazal je, da je tudi izvrsten govornik, ne samo dober in spreten zdravnik, kakor pričajo razna priznanja v listih. Želimo in upamo, da še bo večkrat ugodil naši prošnji in bo prišel predavati. Takega pouka si želimo vsako nedeljo! — Hvaležni poslušalec.

m **Hotinja vas.** Državnemu poslancu gospodu Fr. Pišekju je smrtna kosa zadala hud udarec: angelj smrti je dne 12. dec. poljubil trudno čelo 18letne ljubljene hčerke Anike, ki po zatrevanju očetovemu ni ranila z žalitvijo njegovega sreca nikdar z življenju: njena ločitev mu je prva in zadnja bridkost, katero mu je Anika pripravila. Veličasten pogreb in pa krasni venci so pričali, da je zatonila jasna zvezda lepega vzgleada, da je presajena duhteča rožica v Marijinega vrteca na rajske livade. V soboto, na Marijin dan, jo je sprejela iz boja življenja in iz muk dolge bolezni ona „lepa“ gospa, katere živo sliko je v „Lurški pastirici“ rajna tako vspešno predstavljala ob jubileju Brezmadežne v februarju. Pišek A. nam ostane ginljiv vzgled udane potrpežljivosti v smrtni bolezni: sama je očetu branila še klicati zdravnika, češ, da raje trpi, ker je čutila, da je človeška pomoč zaman. Ostane nam prelep vzgled rahločutne dobrotljivosti: skrbno se je varovala, koga žaliti le z besedico in od očeta prejete jubilejne kronice je delila onim, ki so ji sočutno stregle; še par dni pred smrtjo je poslala jubilejno krono — bralnemu društvu. Globoko potrtemu očetu velja iskreno sožalje udanih prijateljev in tolažba svidenja, saj ti Anika, nad zvezdami prebivaš, veselje rajsko tam uživaš, a vendar gledaš čez in čez k nam na zemljo iz nebes. Bodi ti zemljica lahka!

m **Rače.** Glede cesarskega jubileja zaslužijo Račani prav posebno pohvalo: razsvetljava, banderij, bakljada, transparenti, napisi, godba, okinčanja, zastave, polnoštevilna udeležba pri cesarski sv. maši, bogato obdarjenje šolarjev, omogočeno skoz veleudno darežljivost vseh od grajščaka do kočarja, je bilo znamenje navdušene udanosti do vladarja jubilarja. Slava zasluge gre gospodu nadučitelju, ki je bil nevidno a premišljeno duša krasni prireditvi. Dokler so slovenski kmetje do starčkov tako navdušeni za cesarja, kakor Račani, se Avstriji ni bati vetero Turčij!

m **Rače.** Kmetijska zadruga je oživela po prizadevanju gospoda Fr. Pišekja, ki je izposloval državno podporo s pogojem, da šteje zadruga 250 članov z deleži po 20 K. Torej, kmetje na noge, sami sebi v pomoč! Zadruga že nudi umetna gnojila in sicer v najboljši kakovosti: kajnit, tomaževino, kalijevo sol za travnike. Sezite po njih in rabite jih po danih navodilih, da vam obrodijo obilen sad, saj na trg spravite lahko sleherno stvar v bližnje mesto.

m **Sv. Marjeta** ob Pesnici. Letošnji cesarjev jubilej smo dne 2. t. m. prav krasno obhajali. Imeli smo slovesno sv. mašo. Po sv. maši smo se podali v lepo okrašeno šolsko sobo, kjer nam je gospod učitelj Jernej Črnko v vznesenih besedah orisal življenje in delovanje sivolasega vladarja. Solarji so kaj lepo zapeli dve cesarski pesmi. Za spomin so dobili lepo cesarjevo sliko in vsak dve zemlji. — Letošnji zgodnji sneg nam je zaprl živino v hlev, ko bi se še lahko

pasla po travnikih. Radi pomanjkanja krme je bil primoran marsikdo prodati pod ceno svojo živino. — Slovenski šmarjetski možje in mladeniči, kaj pa bi bilo, ko bi si osnovali bralno društvo? Saj vas je precej narodnih, samo korajže je treba, pa bo! In pristopimo vsi brez izjeme h Kmečki zvezi, katero nam je tako lepo priporočal državni poslanec Roškar pred nedavnim časom. — Še nekaj! Slovenski rodoljubi in rodoljubkinje, spomnite se ob vsaki priliki ubogih šentiljskih Slovencev, katere že nemški zmaj od vseh strani objemlje in jih hoče pregnati iz lastne zemlje, da si sezidajo svoj Društveni dom. — Veliko bi se vam lahko napisal, dragi gospod urednik, o „Stajercu“ in o njegovih pristaših. Pa naj bo za drugokrat; za danes bodi dovolj. Vam, gospod urednik, in vsem vrlim naročnikom „Slovenskega Gospodarja“ želim iz lepe šmarjetske doline srečne in vesele božične praznike. — Jenuš Matevž, mladenič.

m Sv. Križ nad Mariborom. V nedeljo dne 6. t. m. je tudi naša šola priredila šolskim otrokom cesarsko jubilejsko slavnost. Slavnostni govor je imel gospod šolski svetnik in profesor Frane Hauptman iz Gradca. Govoril je najprej o lepih lastnostih našega cesarja, potem pa je prešel tudi na naše bralno društvo, češ, da ne skrbi dovolj za našo dušno hrano. Zato daruje 200 K za javno knjižnico, ki jo hoče ustanoviti s pomočjo „Prosvete.“ Prosil je občinski odbor in ude krajnega šolskega sveta, da priskrbijo ti knjižnici streho. — Proti tej nakani protestira naše verno katoliško ljudstvo kar najodločneje. Naša mladina se prav lahko izobrazuje v našem izobraževalnem društvu in ne potrebuje liberalnih knjižnic, ki samo zastrupljajo našo mladino.

m Puščava. Tudi v tihi Puščavi smo dne 2. dec. jubilejno slavnost presvitelega cesarja Franca Jožefa I. kaj lepo in slovesno obhajali. Lepa množica faranov se je zbrala k slovesni sv. maši, med katero se je streljalo in pritrkavalo. Po sv. maši smo šli v krasno ovenčan II. razred tukajšnje šole, kjer nam je gospod nadučitelj v slavnostnem govoru lepo opisal dične lastnosti presvitelega vladarja. Potem je sledilo deklamovanje in milo petje pod vodstvom gospoda učitelja. Nato so se razdelile med vse učence knjige in podobice in to, kar so jim darežljivi župljani v ta namen darovali. Stotera hvala vsem cenjenim prirediteljem te slavnosti in vsem blagim dobrotnikom šolske mladine, posebno pa še Kormanovi hiši za lepo darilo.

m St. Lovrenc nad Mariborom. Naši posiljenec so ustanovili „voršuskaso“ proti Kmečki posojilnici. Tej voršuskasi načeljujejo veliki „bogotini“ in sicer nadučitelj Moge, posestnik Novak in Heinšek. Kmetje! Izogibljite se te od narodnih nasprotnikov proti vaši posojilnici ustanovljene posojilnice. Voršuskasa je z omejenim poročtvom, vsak član jamči samo z 40 K. Varnost za hranilne vloge je torej pri kmečki posojilnici večja!

m Za Društveni dom v St. Ilju je poslal gosp. Anton Lorbec, posestnik pri Sv. Urbanu nad Mariborom, našemu uredništvu 1 K. Bog plati!

m Sv. Ilj v Slov. goricah. Kmetijsko bralno društvo je najelo za čitalnico sobo v hiši gosp. Baumana zraven g. Lorenčiča. Vse šentiljske Slovence in Slovenke, posebej pa še naše ude, vabimo, da se prav pridno poslužujejo lepih knjig in koristnih časopisov, ki bodo od sedaj naprej tam na razpolago.

m St. Ilj v Slov. gor. Naše bralno društvo je dobilo po rajni blagi dobrotnici H. Sparl vilolo 300 kron, tako da znaša svota za Društveni dom po odbitih procentih nad 700 K. Blag spomin vrli Slovenki! Ves nabrani denar se vestno oskrbuje in nalaga v domačo hranilnico. Če je mogoče kateri izmed darovalcev izpuščen v izkazih, je pomoča na pošti in prosimo takojšnjo reklamacijo. Na pomoč obmejnim bratom!

m Sv. Lenart v Slov. gor. Pri nas se je ustanovilo dne 5. marca t. l. društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb. Društveni, iz 26 članov obstoječi odbor je izvolil dne 25. junija t. l. v smislu par. 14. društvenih pravil sledeče gospode: dr. Kronvogel, c. kr. dež. sod. svetnik, predsednik; Franjo Welle, veleposesnik, namestnik; Josip Janžekovič, župnik, blagajnik; Ivan Pajtler, župnik, namestnik; Jakob Kopic, nadučitelj, tajnik; Josip Mavrič, nadučitelj, namestnik. Prošnje za podporo so se poslale vsem občinam sodnega okraja, mnogim denarnim zavodom, okrajnemu odboru itd. Imenovanemu društvu so dosedaj pristopili ti-le gospodje s sledečimi prispevki: dr. Kronvogel, c. kr. dež. sod. svetnik, 100 K, ustanovnik; Janžekovič Jože, župnik, 10 K; Žmave Jože, župnik, 10 K; Vraz Anton, župnik, 2 K; Šijanec J., nadučitelj, 2 K; Marinič, nadučitelj, 2 K; Maurič J., nadučitelj, Kovačič J., učitelj, Berlić H., Klemenčič J. po 1 K; Mlinarič J., posestnik, 1 K; nadučitelj Ješovnik S. in učitelj Škrjanc F., Maichen F., Škrjanc F., Seligo J., Ješovnik T. in Krener R., kaplan, po 2 K; nadučitelj Blenk E., učitelj From A., From T., Valenčak M., po 1 K; nadučitelj J. Kopic 3 K; učitelji Zabukošek A., Wutt Jos., Hojnik A. po 2 K; Urek J. 1 K; Bog plati. Prihodnjic dalje.

m Slov. Bistrica. V pisarni c. kr. notarja Vistalerja je baje zaloga ptujskega „Stajerca.“ Morali bi se čuditi, in vendar se ne čudimo. Sploh se ta gospod tako obnaša, da že v lastnih vrstah vlada protijemu opravičeno ogorčenje. Ker mu je „Stajerc“ tako na srce prirastel, mu gotovo ustrežete, slovenski kmetje, ki smatrate „Stajerca“ kot sramoto in nesrečo za naš narod, da ga kar najmanj nadlegujete. Po-

magate si lahko drugače in še manj stroškov boste imeli.

m Iz Slov. Bistrice. Dolgo je že hodil mariborski protestantovski pastor Mahnert v naše mesto, kjer živi tudi par protestantov. Če bi bil hodil samo zaradi njih, bi mu tega nihče ne zameril. Pa kdor pozna le nekoliko Mahnerta, sme po pravici dvomiti, da je prihajal le z namenom, skrbeti za dušni blagor slovenjbištrških protestantov. Svoje večere je prirejal v prostorih otroškega vrta, in obiskovali jih niso le naši protestantje, temveč tudi drugi — večinoma pač iz radovednosti. Zahajali so pa tja celo nekateri nemški veljaki in s svojo udeležbo dajali potuho protestantovskemu „apostolu“. Ko se je to jesen otvorila nova šola za mestno občino z nemškim učnim jezikom in se je otroški vrtec preselil v prostore nove šole, je hotel tudi Mahnert tjakaj premestiti svoje shode in se za to potegoval pri krajnem šolskem svetu mestne občine. Ta je bil v veliki zadregi, zakaj če bi bil dovolil Mahnertu prostore v novi šoli, bi se bilo zdelo to vsaj zelo čudno in sumljivo celo tistim okoličanom, ki menijo, da je za njih otroke edina pot do sreče čisto nemška šola. Šolski svet je torej enoglasno odklonil Mahnertovo prošnjo. Človek bi mislil, da je storil to iz prepričanja in načela, in si bo pastor najel za svoje shode kak primeren majhen lokal (velikega itak ne potrebuje za svoje protestante) in bo stvar mirno končana. Toda kaj se je zgodilo? Ne ve se, kako je prišlo, dejstvo je, da je imel Mahnert drugo adventno nedeljo svoj shod v dvorani okrajnega zastopa. To so gola dejstva. Tisti gospodje, ki so kot udje mestnega šolskega sveta odklonili pastorjevo prošnjo za prostor v novi šoli, so mu kot udje okrajnega zastopa prepustili dvorano okrajnega zastopa slovenjbištrškega. (Okraj, kaj prečeš na to?)

m Slov. Bistrica. Dne 10. dec. se je otvorila lokalna železnica iz kolodvora v mesto Slov. Bistrica. Da je v mestu bilo mnogo frankfurtaric, se ne čudimo, a da so tudi kolodvor deželne železnice okrasili s prusaškimi zastavami, pa je več ko čudno. Mogoče je bilo to c. kr. državnim in deželnim uradnikom na čast. V Avstriji je namreč marsikaj mogoče, med drugim tudi to, da se v njej c. kr. uradniki, kakor smo videli, tudi deželni glavar, prav dobro počutijo v senci vsenemške, torej profiavstrijske zastave. Hm, hm! Sicer pa je cela otvoritev imela prav klaverno lice. Ko so ob prihodu vlaka krepko zaorili živoklici in popolnoma zadušili jetični hajl, so se nekako premišljali, bi li izstopili ali ne — mogoče so mislili, da se je novi lukamatija zmotil in jih zapeljal v deveto deželo, kamor bi radi Slovence spravili. Nazadnje pa so le spoznali, da so na pravem mestu ter so po blagoslovljenju korakali peš v mesto. Videti je bilo, kakor da bi bistriški voditelji imeli težko vest! Mi kmetje privoščimo meščanom železnico, a odločno smo zoper to, da bi mi za druge plačevali. Kako pride okraj do tega, da bi za vsakoletno zgubo, ki je neizogibna, plačeval 4000 K, ko ima vendar edino le mesto od nje korist, okraj pa nič. Kdor hoče komod biti, naj si sam plača. Ali ni tako, gospod Stiger, „prijatelj“ slovenskega kmeta?

m Slov. Bistrica. Nismo najzadnji mi mladeniči; o tem sem se prepričal na socialnem tečaju, ki se je vršil 9. in 10. dec. v tukajšnjem hotelu Avstrija. Nismo se strašili raznih ovir, ki so se nam tuptatam stavile na pot. Junaško smo jih zmagali. Bil je pa tudi tečaj lep, da malo takih. Predavalo je na tečaju mnogo govornikov, in sicer: o krščanskem socializmu, nasprotnikih krščanskega socializma in njih nauku: obširno in poljudno razpravljali gospod dr. Kovačič iz Maribora. Stranke v Avstriji, osobito na Slovenskem: govoril gospod Zagar iz Poljskave. Politična in nepolitična ter gospodarska organizacija: gospod župnik Medved. O časnikarstvu in agitaciji: Jože Suš. Občina in okrajni zastop: kaplan Sagaj. Društveni in shodni zakoni: stud. iur. Cesnik. Ob tej priliki se je tudi ustanovilo izobraževalno društvo za slovenjbištrško župnijo, katerega novoizvoljeni odbor priča, da bo tudi krepko delovalo. Mi pa, dragi mladeniči, se držimo zlatih naukov, ki so jih zasejali govorniki v naša srca, ker le potem nam je pričakovati zarjo boljše bodočnosti.

m V Mariboru priredi dne 19. t. m. ob 3. uri popoldne družba sv. Cirila in Metoda otrokom slov. vrta v zavodu šolskih sester božično s tem-le vsporedom: I. Korščni a: Telovaldska (P. A. Hribar). II. Deklamacija: V pozdrav dobrodošlim (Uranek Jožef, Bezjak Marija, Tratnik Vida). III. Pesem: Pozdrav (H. Pfeleger). IV. Igre: 1. Vojaški novinci pri jaslicah (Več dečkov) general (Verstovšek Boris). 2. Krožna igra: Zima; (deklamuje Šerbeta Anton), pojo vsi. 3. Dramatska igra: Božični večer, prizor iz družinskega življenja. Ivanka, (Kramerič Marija), Slavica (Uranek Malka), Cirilček (Verl'č Gabri'el), Janeček (Veranič Jožef), otroci; mati (Kotnik Ana), prvi angelj (Kisar Filumena), drugi angelj (Rosina Tanja), tretji angelj (Bende Marija), sirota (Ferlan Lizika). 4. Krožna igra: Božič v gozdu. V. Pesem: Božična (Janko Leban) vmes živa podoba „Jezusček“ (Rosina Fedor). VI. Deklamacija: Zahvala in voščilo k novemu letu (Glaser Julij). VII. Sklepna pesem: Lahko noč! — Razdelitev daril.

m III. izkaz darov za „Društvo dom“ v St. Ilju v Slov. gor. Od 1. — 7. grudnia so darovali gg in korporacije: Dr. Silv. Hrašovec, Novo Mesto 10 K; Milko Hrašovec 1 K; Jernej Pavlin, kaplan, Cerkljica (Kranjsko) 50 K; Anton Bukovec, kaplan, Prihova pri Konjicah 3 K 4 v. z geslom: „vesela družba pri vinarški črtni, pošilja ta dar obmejnim domovini“. Ob priliki svojega zodenja daroval Zlateški Andrejček pri Sv. Juriju ob juž. žel. 2 K; tamburaši v gostilni Simoničevi istotam 1 K; upravništvo „Slov. Naroda“ nabralo 20 K; uprava „Slovenca“ 56 K 64 v.; Anton Kocbek, župnik Sr. Križ nad Mariborom, dar Mohorjanov, 5 K; Filip Galunder, istotam, 2 K 40 v.; Franc Zilčar nrsbal v gostilni na Kukovičem v St. Juriju ob j. ž. 4 K 64 v. Skupaj v tem izkazu 155 K 79 v., v prejšnjih izkazih 277 K 88 v.; vsega skupaj 433 K 60 v. Začetek za naš „Slovenski dom“ — kakor ga bomo imenovali — je storjen. Sprejmite velikodušni darovalci, imenom tukajšnjih Slovencev našo najsrčnejšo zahvalo! Da pa bo nam omogočeno

postaviti ta naš zaželjeni in tako krvavopotrebn „dom“, ki bo najmočnejši naš mejnik in opora tukajšnjega Slovenstva, prosimo vse Slovence in Slovenke, ki jim je obstanek Slovenstva v St. Ilju na srcu: Darujte za „Društveni dom“ v St. Ilju! Spominjajte se obmejnih bratov posebno ob Božiču in Nov. letu ter ob vsch veselih in žalostnih prilikah. — St. Ilj v Slov. goricah, 8. grudnia 1908. Za odbor: Fr. Zebot.

m Bralno društvo pri Sv. Auli na Krembergu ima v nedeljo, 27. decembra popoldne po večernicah svoj občni zbor. Po izvolitvi odbora se predstavlja narodna igra „Neža z Bleda“. K ob lni udeležbi vabi odbor.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Postopanje nemških trgovcev. V trgovskem svetu je povsod navada, da se v slučaju, če koga zadene nesreča, stanovski tovariši med seboj podpirajo. Zlasti bo vsak pošten trgovec priskočil tovarišu na pomoč, če je vsled gospodarskih neprilik bil prisiljen napovedati konkurz. Ptujski nemčurski in nemški trgovci so seveda drugačni. Ko je morala léto tvrdka Mahorič in Seligo ustaviti plačila, so se nekateri ptujski nemčurski trgovci posebno potrudili, da bi preprečili vsako poravnavo. Nekdo je poslal hujskajočo in lažljivo okrožnico, ki svari upnike pred poravnavo in jasno kaže, da je njen namen, uničiti slovensko trgovino. Kake vrste duševni plod je bila ta okrožnica, se jasno vidi že iz tega, da je neka dunajska, torej nemška tvrdka, razširila protiookrožnico, kjer postopanje ptujskih poštenjakov primerno označuje in zlasti nekemu očita take reči, katere bi se ne pustil vsakdo reči. Seveda dotični na to okrožnico ni reagiral, ker se je moral bati dokaza resnice. Pa šli so še dalje. Tri tvrdke, med njimi ena, ki se posebno štuli Slovencev, so nakupile mnogo tirjatev po nizki ceni, večinoma po 60—65%, in so potem slovenskima trgovcema odrekli vsak popust. Njihova nakana se ni posrečila. Poravnava se je sklenila kljub temu in trgovina prospeva bolje kot prej. Seveda pa so ptujski gospodje naredili dobro kupčijo, ker so dobili na pol zastoj pridobljene tirjatev popolnoma izplačane. Ni čuda, da so potem lahko podarili zloglasni Súdmarki znesek 2000 K. Potrebno se nam je zdelo, to širši javnosti naznaniti, da se vidi, s kakimi ljudmi imamo opraviti. Slovenske okoličane pa pozivljamo, da se še trdneje oklenejo narodnih trgovcev in obrtnikov po geslu: Svoji k svojim!

p Hajdin. Tukaj vlada splošno navdušenje za sv. misijon, ki se obhaja v spomin trojnega jubileja. Dobri župljani se ga pridno udeležujejo. Prepričevalni in vspodbudljivi govori č. oo. misijonarjev rodijo že zdaj mnogo dobrega sadu. Bog daj le stanovitnost!

p Iz Vurberga se nam poroča: Pred nekaterimi leti je privandral v našo faro mož, katerega smo vsi smatrali za odločnega Slovenca. Njegova mati sploh ni znala besedice nemški. Tukaj si je vzel v najem gostilno in trgovino. Prebivalci so radi obiskovali njegovo gostilno in trgovino ter mu pridno prinašali slovenske groše. Sedaj se je pa naenkrat ta mož prelevil v Nemca in je celo pred več gosti v svoji gostilni zatrjeval, da je Nemeec. Slovenci že vemo, kaj je naša dolžnost.

p Slov. kršč.-soc. tečaj pri Veliki nedelji, ki se je vršil dne 9. in 10. dec., je bil prav zadovoljivo obiskan. Predavatelj: gg. dr. Hohnjec, jurist Kovač, kaplan Močnik in kaplan Štuhec so razpravljali o krščanskem socializmu, o nasprotnikih istega, o občini in občinskih volitvah, o kmečkem vprašanju, o društvenem in shodnem zakonu, o politični in nepolitični organizaciji, o strankah v Avstriji, osobito na Slovenskem, o časnikarstvu in agitaciji. Ob sklepu so imeli navdušujoče govore vrli mladeniči Gašparič in Bežjak od Velike nedelje, Poplatnik od Sv. Lenarta ter akademik Kovač.

p Na Seniku se je zastrupil dne 8. t. m. posestnik Anton Kokol, in sicer je vzrok njegovega nesrečnega dejanja veliko žganje pitje ter pomanjkanje denarja.

p Ormož. Tukajšnji klobučar gospod K. Jurčec je prišel v konkurz.

p Ormož. Pri nas se ustanovi nova lekarna. Koncesijo je dobil gospod Gustav Trautvetter iz Gradca.

p Ključarovi pri Ormožu. Stojimo na koncu starega leta in moramo si priznati, da smo preteklo leto doživeli precej žalostnih dni, pa tudi veselih nam ni manjkalo. Letina je bila srednje dobra, le da so nam zadnji pridelki, kakor repa, zelje in solata ostali pod snegom, katerega nam je nebo veliko prezgodaj poslalo. V političnem oziru je ostalo vse pri starem, tako da smo lepo mirno spali, kakor polh v zim, ne meneč se za to, kar se okoli nas godi. Po drugih župnijah imajo povsod kako bralno društvo in mladniško zvezo, pri nas tega vsega pogrešamo, in sicer težko pogrešamo, ker tomaževski fantje smo vneti za napredek, le prave roke nam je treba, ki bi nas vodila. Trdno upamo, da nam prihodnje leto vlije novo moč in korajže v naše zaspane ude. V to pomozi Bog in sreča junaška! — Ključarovski fant.

p Od Sv. Tomaža pri Ormožu se nam piše: Zakasnil sem se neko večer, da sem, nekoliko tudi vsled slabega vremena, prav počasi kimal domov. Bilo je že precej pozno. Pa grem iz Vičanec proti Seniku in vidim, da je pri neki hiši še luč. Radoveden, kaj neki mora biti, pogledam skozi okno. Kaj vidim? Očka S. . . ležijo v postelji in prebirajo svojo priljubljeno ptujsko krito. No, si mislim, ta je pa lepa, tako za narodnega in katoliškega moža se drži, pa bere glasilo nemškutarskih kramarjev. Pa pridem do

drugega njegovega soseda. Tudi tukaj luč. Pogledam skozi okno. Tukaj pa imajo krotko po mizi razgrnjeno in kar trije zijajo vanjo. Je moralo biti gotovo nekaj silno zanimivega. Skoda, da me je pot privedla do gozda, kjer nisem mogel nič več opazovati. — Zakasneli popotnik.

Občina Šardinje pri Ormožu je tudi v spomin 60letnice vladanja Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. dan 2. dec. kaj lepo in veličastno častila. Že v terek na predvečer so se kurili kaj pridno po hribih in dolinah kresovi; hiše in zunaj hiš je bilo vse lepo razsvetljeno, streljalo se je iz možnarjev zelo dolgo v temno noč. Posebno lep je bil videti kres pri Florijanu Kuharič, županu na Lešnici, pri Marku Zinku v Šardinju in pri Matjažu Gašpariču v Ključarovicah. Tisto veselo noč ni nikdo mislil na spanje, ampak veselega in čutečega srca je že vsakdo čakal ranega jutra, katerega so že spet topiči pozdravljali. Potem pa smo šli k slovesni sv. maši, da smo molili za našega milega in dobrega vladarja in cesarja Franca Jožefa I. Bog nam ga ohrani še veliko let.

Sv. Bolfenk na Kogu. Hranilnica in posojilnica pri Sv. Bolfenku na Kogu začne poslovati v nedeljo dne 20. dec. po službi božji. Vsi domačini se vabijo, da se v obilni meri poslužujejo te domače kmečke posojilnice ter vlagajo pri njej svoje hranilne vloge, kakor tudi v potrebi jemljejo posojila. V načelstvu posojilnice so: Jožef Munda, posestnik v Vodrancih, načelnik; Ignac Vrbančič, posestnik v Vodrancih; Lovrenc Dajčbauer, posestnik v Gomili; Ivan Zdravec, župnik pri Sv. Bolfenku; Anton Podgorelec, posestnik v Jastrebeh. Ravno tako so tudi v nadzorstvu najodličnejši možje cele župnije.

Sv. Florijan ob Boču. Tudi pri nas smo obhajali 2. dec. cesarski jubilej prav lepo in čedno. Da vse drugo, kar se je v to svrhu storilo, preidemo, omenim le igro „Čudoviti deček“, ki se je omenjenega dne in v drugič pretečeno nedeljo predstavljala v šolskih prostorih. Mladi igralci (šolarji) in pet odraslih oseb so svoje vloge zares prav izvrstno rešili. Bilo je pravo veselje gledati te mlade španske viteze, kako so se pripravljali na boj zoper hudega duha. Igra je vzeta iz življenja sv. Jožefa Kalasanskega. Kostume (obleko) smo si izposodili iz Dunaja.

Sv. Križ tik Slatine. Pri nas smo imeli nedavno dva jako pomenljiva poučna tečaja. Dne 26. nov. se je v čitalnici bralnega društva vršil združni tečaj za šmarsko-rogaško združno okrožje. Udeležence so poslale posojilnice na Slatini, pri Sv. Emi, v Podčetrku, pri Sv. Petru na Medvedovem selu in na Pnikvi. Predaval je nad vse zanimivo nadrevizor Pušenjak. Okrožni odbor je bil soglasno izvoljen sledeči: nadžupnik Korošec, predsednik; župan Počivavšek, podpredsednik; kmet Vrečko, tajnik. Tečaj je s premmognimi navodili izredno navdušil udeležence za delo pri posojilnicah. — Dne 9. in 10. dec. smo imeli za šmarski in rogaški okraj tukaj socialni tečaj S. K. S. Z. za moše in mladeniče. Udeležencev je bilo 80. Razven Zusma, Sv. Stefana in Kostrivnice so bile vse župnije obeh okrajev lepo zastopane. Poučevali so dr. Korošec, nadžupnik Korošec, župnika Segula in Gomilšek, nadrevizor Pušenjak ter jurist Ogrizek. V sled jako zanimivih govorov je vladalo veliko navdušenje med mladeniči in moži za naša katoliško-narodna načela, kar se je pokazalo kaj lepo ob sklepu tečaja. Teško smo se ločili drug od drugega. Ob slovesu so govorili: župnik Gomilšek, kaplan Sinko, Verk (Sv. Peter), Strašek (Sv. Ema), jurist Ogrizek, Javornik (Sv. Vid), Zabukovšek (Ponikva), Skale (Smarje), Bele (Rogatec), Debelak, Conč in Prah (Sv. Križ). Naj obrodilo obilo sadov!

Ljutomerski okraj.

Ljutomer. Socialni tečaj se bo vršil pri nas dne 29. in 30. dec. za ljutomerski in gornjeradganski okraj. Pozor!

Križevci pri Ljutomeru. Umrli je dne 5. dec. bivši posestnik Janez Filipič iz Lukavec. Rajni bil je občespoštovan, kar je pričala mnogobrojna vrsta pogrebcev. Pri odprtem grobu so mu domači peveci pod vodstvom gospoda nadučitelja Herzoga zapeli dve žalostinki. N. v m. p.!

Stara cesta. Krajni šolski svet na Stari cesti je v svoji seji dne 29. listopada t. l. vložil prošnjo na okrajni šolski svet za stare šolske počitnice in k temu opozarja še druge krajne šolske svete.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Tudi pri nas smo cesarjev jubilej prav svečano obhajali. Pred šolo, katere okna so bila krasno z lampijoni razsvetljena, se je bliščal transparent, ki je kazal cesarjevo podobo in leto 1848 in 1908. Po hišah so bila vsa okna razsvetljena. Povsod raz hiš so vihrale zastave. Na dan 2. dec. je bila ob 9. uri šolarska maša. Veteranci in gasilci so paradno nastopili. Po sv. maši so se postavili na trgu pred šolo, kjer se je staremu veteranu Filipiču iz Brkovec, kateri se je bojeval na Laškem leta 1848, častno pripel zlat jubilejni križec. Okoli 12. ure so gasilci odkorakali k skupnemu obedu v gostilno gospe Trstenjakove, kjer so se vrstili govori o cesarju kot jubilantu. Na prijazno povabilo okoslavsko-dragotinskega župana gospoda Nemca odzvali smo se, da gremo en oddelek gasilcev k njemu na dom, kjer je imel 86letnemu starčku Jerneju Kosar še izročiti zlat jubilejni križec. Omenjeni je oblekel, kakor nam je poročal gospod župan, že v 18. le-

tu vojaško sukno in jo nosil čez 9 let neprenehoma. Bojeval se je za cesarja in domovino največ na Laškem. Ko mu je bil tako pripet zlat križec, je starček od veselja jokal; fantje pa so peli in vriskali.

Murščak. Dne 6. dec. se je zgodila tukajšnemu posestniku Kosmajerju velika nesreča. Njegova žena je namreč pustila 4letnega otroka samega v hiši. Otrok je prišel v kuhinjo, kjer se je kurilo. Nesreča je hotela, da se mu je užgala obleka. Dobil je take opekline, da je vsled njih umrl.

Gornjeradganski okrajni zastop je razpisal povodom jubileja Njih Veličanstva cesarja Fr. Jožefa I. podpora dvema učencema, katera sta v sadjarskih in vinarskih šolah in rojena v tem okraju. Vsak učenec dobi po 100 K. Prošnje, in sicer nekolekovanee, je poslati kar najhitreje na gornjeradganski okrajni zastop.

Kapela. Povsod so prirejali velike veselice in druge reči na čast cesarjevemu 60letnemu vladanju. Tudi mi Kapelčani nismo hoteli zaostati. Naš gospod župnik Meško so nam preskrbeli, da smo v cerkvi še bolj častljivo obhajali spomin cesarjevega 60letnega vladanja. Preskrbeli so nam za to petdnevno jubilejno slavnost tudi dva gospoda kapucina iz Lipnice, o. Čirič in o. Reberc, ki sta vodila to krasno slavnost. Ljudstva se je vseh pet dni kar trlo iz vseh sosednih župnij.

Kapela pri Radgoni. V proslavo letošnjih jubilejev vršile so se pri nas duhovne vaje pod vodstvom č. gg. patrov kapucinov lipniških od dne 28. nov. in bile dne 2. dec. t. l. končane s slovesno sv. mašo in z zahvalno pesmijo „Te Deum.“ Udeležba je bila obilna in kakih 1800 jih je sprejelo sv. obhajilo. Za veliko skrb in trud č. gg. o. Benediktu in o. Janezu, kakor tudi č. gg. spovednikom bodi s tem izrečena javna zahvala. Bog plati!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Čebelarstva podružnica ima svoj redni občni zbor z običajnim sporedom na Štefanje, dne 26. t. m. po ranem sv. opravilu v šoli. Vabljeni ste vsi člani, pa tudi drugi čebelarji, ki še niste udje naše za napredek čebelarstva na Murskem polju prepretno podružnice. — Pridite vsi!

Sv. Križ na Murskem polju. Naše Bralno društvo priredi veselic dne 27. t. m. v Hauptmanovi gostilni s predstavo velike gledališke žalostne „Mlinar in njegova hči“ s sodelovanjem domačih tamburašev. Začetek ob 4. uri popoldne K udeležbi vabi vsa sosedna bratska društva, kakor vsacega posameznega. Odbor.

Vojaško veteransko društvo pri Sv. Križu na Murskem polju priredi tombolo dne 23. t. m. v Jurešovi gostilni v Borecih. Začetek ob 5. uri popoldne. Cisti dobiček je namenjen za pogrebne stroške rednih in podpornih članov. K mnogobrojni udeležbi uljudao vabi vsacega. Odbor.

Kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni priredi 27. t. m. ob pol 5. uri v prostori g. L. Karbaša a efektno tombolo, pred katero se bo vršila igra „Najdena hči“, ki jo bodo predstavljale članice Gornje-Radgonske „Dekliške zveze“. Nastopil bo tudi novoosnovan Gornje-Radgonski moški pevski zbor kmet. bral. društva. Prijatelji društva, domači in sosednji, pridite! — Slovenci — rodoljubi od blizu in daleč 27. t. m. vas najuljudneje vabi in pričakuje v Gornjo-Radgono odbor.

Gornjeradganskega okraja čebelarstva podružnica ima svoj občni zbor v nedeljo 20. decembra 1908 pri Sv. Juriju ob Ščavnici v gostilni g. Trstenjak ob večernicah. Na dnevnem redu je: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo blagajnika in tajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. Odbor.

Dekliška zveza k. s. izobraževalnega društva pri Sv. Petru na Medvedovem selu pnovi na Štefanovo ob pol 3. uri popoldne v župnišču predstavo prelepe Marijine igre „Lurška pastarica“. Domačini in sosedje, ki še igre niste videli, udeležite se polnoštevno na Štefanovo predstave. Dosedanji obiskovalci je niso mogli prehaliti.

Slovenjgraški okraj.

Soštanj. Socialni tečaj se bo vršil pri nas dne 29. in 30. dec. za soštanjski in slovenjgraški okraj. Pozor!

V Zavodnem bo občni zbor endotnega izobraževalnega društva v nedeljo po božiču 27. dec. takoj po večernicah v društveni sobi.

Konjiški okraj.

Konjice. Dan cesarjevega jubileja so Konjice kaj lepo praznovali. Trg ves v zastavah, brez nacionalnih, ker je tako želel občinski svet. Na predvečer lepa razsvetljava, bakljada z godbo. Pri slavnostni sv. maši se je kar trlo ljudstva iz vseh stanov. Šolarji slovenske šole so v lepo okrašeni sobi petega razreda lepo deklamirali in peli v proslavo cesarju ter bili obdarovani s knjižicami in podobami. — Novo leto se bliža, kmetje Slovenci, spomnite se svoje Kmečke hranilnice in posojilnice! Vzdignite denar drugod in prinesite ga v domačo, varno hranilnico! Sloga jači, nesloga tlači! — Nagloma je umrl posestnik Stefan Bornekar v Gabrovljah. Bil je sicer naš političen nasprotnik, a drugače dober gospodar. N. v m. p. — Slama, ki je iz prve roke na Ogrskem veljala 140 K, prodala se je v Konjicah za 700 K. Kdo drug ima ta dobiček, kakor prekupci. Kmetje, ali je potrebna kmetijska zadruga za poljske pridelke, ali ne, sodite po tem vzgledu sami.

Zreče. Tukajšnje društvo „Straža“ bo v nedeljo, dne 20. decembra po večernicah imelo občni zbor. Društvo je svojim članom naznanilo, da nas bo pri letošnjem občnem zboru počastil gospod dež. poslanec Terglav.

Zreče. Povodom cesarjeve šestdesetletnice smo, kakor ob zlati sv. maši papeževi, razsvetlili okna. Dne 2. decembra se je pa z dvakratno službo božjo vsem župljanom ponudila priložnost, da so vladarjev jubilej lahko obhajali v cerkvi. A šolarji so slavnost slavili po svoje še tudi v šoli, kjer so v to svrhu ljubko-lično opremili eno sobo. Tu je gospod nadučitelj Šel opisal slavno in križev-polno življenje presv. vladarja. Končavši svoj govor je po vrsti klical na oder mlade govornike in deklamatorje, skle-

poma tudi enega nešolarja. Zapela se je še cesarska pesem in s tem završila lepa slavnost.

Zreče. Dne 2. dec. smo se po opravljeni jubilejski slavnosti v cerkvi in šoli podali v občinsko hišo. Tu je gospod župan Winter s primernim nagovorom izročil krasno diplomo gospodu Francu Videčnik po domače Janžu, katerega je občinski zastop imenoval častnim občanom v pogledu na „zasluge, katere si je pridobil za tridesetletno neutrudljivo delovanje v blagor občine, kot občinski odbornik in svetovalec.“ Proslavljenec je v svojem odgovoru želel gospodu županu in odbornikom, naj bi ljubi Bog tudi njim dal priložnost, da bi dolge vrste let zamogli delovati za blagor občine.

Celjski okraj.

Zadružen tečaj v Celju. Še enkrat opozarjamo vse članice Zadružne Zveze, kakor tudi vsa izobraževalna društva na združen tečaj v Celju, ki se vrši v času od 11. do 16. januarja 1909. Povsod, kjer delujejo novoustanovljene posojilnice, naj bi se prijavil jeden izobražen mladenič ali mlad posestnik za obisk tečaja. Prijave kakor tudi prošnje za podelitev podpore v svrhu obiska tečaja se naj kmalu pošljejo Zadružni Zvezi v Mariboru. Natančen program tečaja je v Gospodarskih novicah.

Celje. Boj za mandat med celjskimi nemškutarji. Celje ima s priveski za Nemce dva mandata. En mandat privoščijo prejšnjemu poslancu in odborniku Stallnerju iz Vojnika. Drugi mandat bi pa rad imel meščanski učitelj Avgust Aistrich. Temu pa hudo nasprotuje dr. Ambrožič, ki mu postaja Aistrich nevaren konkurent. Seveda se v tem volilnem okraju Nemci lahko prepirajo med seboj, ker jim Slovenci niso nevarni.

Celje. G. Ferdinand Goligranc, stavbeni podjetnik v Gaberji pri Celju, je naklonil Kat. podpornemu društvu v Celju jubilejni dar 100 K. Društveni odbor mu izreka tem potom najtoplejšo zahvalo.

Celje. Naš okrajni šolski svet je 3 leta in 2 meseca posloval, čeravno je bil pri svojih sejah nesklepčen. Temu je sedaj storjen konec. V seji dne 9. decembra t. l. bil je zopet sklepčen. Do tega je pa tako prišlo: Peterim udom, od okrajnega zastopa izvoljenim, je meseca septembra 1905 dotekla volilna šestletna doba. Na njih mesto niso mogli stopiti postavno izvoljeni nasledniki, ker je vlada okrajni zastop že 13. decembra 1904 razpustila. Stari udje sotoj mislili, da imajo še naprej klicani biti k sejam okrajnega šolskega sveta, ker bi sicer ta bil brez njih nesklepčen in tisto brebivalstvo, ki nosi šolska bremena, v njem nezastopano: saj občinski zastopi tudi poslujejo čez volilno dobo, dokler jim volitve ne priskrbijo postavno izvoljenih naslednikov. Zato sta stara uda, kanonik dr. Gregorec in g. Anton Brezovnik, dne 12. decembra 1905 pismeno zahtevala, naj še dalje ostaneta v okrajnem šolskem svetu in se kličeta s tovariši vred k njegovim mesečnim sejam. Toda nesklepčen okrajni šolski svet celjski, pravzaprav pa bivši glavlar, baron Abfaltrern, je dne 13. februarja 1906 sklenil, zahtevo kratkomalo odbiti. Ugovor zoper ta „sklep“ je potem deželni šolski svet zavrgel z odlokom z dne 17. maja 1906, št. 2434. Zoper ta odlok so dr. Gregorec, Anton Brezovnik pa dr. Vrečko predložili priziv na naučno ministrstvo — brezuspešno. To je namreč z odlokom z dne 19. oktobra 1906, št. 31731 ves priziv odbilo. Sedaj se je dr. Gregorec s tovariši, namreč Antonom Brezovnikom in dr. Vrečkom, obrnil na upravno sodišče, in to je njegovi pritožbi ugodilo v javni seji dne 1. februarja 1908. Pripoznalo je postopanje šolskih oblastev kot protipostavno ter odloke in sklepe v tej zadevi vse razveljavilo. Glavni razlog je bil: okrajni šolski svet je šolska oblast, ki mora vselej zmožna biti postavno poslovati. To je pa le mogoče, kadar sodelujejo vse njegove skupine, katere je deželni zakon za šolsko nadzorstvo z dne 28. februarja 1869, D. Z. št. 11 natančno določil, namreč ne samo zastopniki vlade, cerkve in učiteljstva, ampak tudi zastopniki davkoplačilcev, ki nosijo šolska bremena. Slednje ima postavne voliti okrajni zastop in če je ta kakorkoli zadržan izvoliti nove ude, ostanajo stari, dokler ne dobijo postavno izvoljenih naslednikov. Vsled te zmage pri upravnem sodišču je okrajni šolski svet celjski dne 9. decembra t. l. bil zopet postavno sklepčen. edtem je dr. Dečko umrl. Ostanajo torej še v krajnem šolskem svetu gospodje: dr. Gregorec, Anton Brezovnik, doktor Vrečko in Martin Lednik s Petrovč, bržčas „dosmrtni“ njegovi udje, ker ni upati, da bi v doglednem času zopet deloval okrajni zastop celjski.

Celjski okolici je umrl vrl mož Ostrožnik, ki je svoje dni z agitacijo veliko pripomogel, da je prišla celjska okolica v slovenske roke. Slava njegovemu spominu! N. v m. p.!

Galicija pri Celju. Ni je menda na svetu njive, kjer bi kljub skrbnemu delu med dobrim žitom ne zrastel kak plevel; ravno tako tudi ni kraja, kamor bi med dobrimi časopisi ne zahajal kak slab pohujšljiv list. Ravno tako je tudi pri nas. Imamo, hvala Bogu, že precej dobrih, v katoliškem duhu pisanih časnikov naročenih, ali med njimi prihaja, kakor toča med blagodejnim dežjem, ptujski smrduhar, z imenom „Stajerc.“ Čudno se mi zdi, da mnogi kljub vsem žalitvam, pretepom in pobijanju Slovencev od strani Nemcev, in kljub temu, da „Stajerc“ zlorablja naš slovenski jezik v to, da omenjene hudobije vrača na-

mirne Slovence, še ne opustijo tega hinavskega, v slovenskem jeziku pisanega, nemškega časnika, ter plačujejo in s tem podpirajo našega najhujšega narodnega nasprotnika. Povsod se sedaj uvaža geslo „Svoji k svojim“, a za ta strup slovenskega naroda pa gre toliko lepega denarja v nemške roke — in to iz popolnoma slovenskih rok! Ni li to sramota za ves slovenski narod, ki se mi zdi v tem podoben tistemu, ki je hotel svojega sovražnika z lakoto uničiti, ter mu je z eno roko branil si jesti dobiti, z drugo pa mu je sam živež v usta tlačil. Torej proč s tem listom, naročajte si rajši „Slovenski Gospodar“, „Naš Dom“, „Domoljub“ itd., kjer dobite tudi za mali denar dosti lepega in poučnega berila, pa ne podpirajte s tem nemčurjev. Gališka župnija se mora sčasoma očistiti; otrešli smo se liberalizma (ki pa sedaj po uplivi neke osebe spet hoče dvigati glavo), in upamo, da se bomo vsaj sčasoma še tudi „Stajerca.“

c Dobrna. Otroci tukajšnje ljudske šole so preredili dne 2. dec. ljubko cesarsko slavnost. Za lep uspeh sta se veliko trudila gđe. učiteljica Levstikova in gospod učitelj Pregelj. — Slovenski občinski zastop je imel ta dan slavnostno sejo, pri kateri je občinski odbornik gospod župnik Kukovič slavil Nj. Veličanstvo cesarja-jubilanta. Občinski zastop je odposlal potom okrajnega glavarstva izraze hvaležne udanosti in zvestobe presv. vladarju.

c Mozirje. Po raznih časnikih so se že grajali nemški napisi po Savinjski dolini, a kljub vsemu grajanju je še malo napisov izginilo. V Mozirju se še vedno nahaja slavno znani napis „Bierhale“; lastnik tega napisa je Ivan Lipold, to je tisti gospod, ki je dne 4. oktobra na protestnem shodu v Mozirju kmete iz dna srca navduševal in klical: bodimo edini in držimo se gesla: „Svoji k svojim“, sedaj pa se je celo pridruševal, da ne odstrani nemškega napisa. Iv. Lipold je tudi nekako v sorodu s „Hotel zur Post“, tudi ta napis se še vedno blišči kot zarja naprednjakov. Tu so gospodje, ki nosijo ptujskega „Stajerca“ v žepu in hodijo od hiše do hiše ter poprašujejo, če že vedo, kako imenitno da „Stajerc“ piše. Oh, ti vrl Savinjski Sokol, kako lepo razproširaš svoje peroti okrog Linhartu. Ti pa, vrl slovenski kmet, drži se vendar gesla: Svoji k svojim!

c Laški trg. Kako goreče ljubi naše kmečko ljudstvo svojega presvitelega vladarja, pokazala je zopet sobota dne 5. grudnia t. l. Tukajšnji kmetje, po večjem dosluženi vojaki, hoteli so tudi proslaviti 60-letnico slavnega vladanja cesarja Franca Jožefa I. Najeli so v ta namen pri Sv. Mihaelu slovesno sveto mašo. Zbrali so se pri kapeli pod cerkvijo, ter šli skupno na hrib, kjer so se jim pridružili še novi prišleci. Tam jih je bivši četovodja Mihael Hrastnik po vojaško razvrstil ter jih nato oddal g. Gunkelnu kot poveljniku. Godba je zaigrala, zastavonoša, 78 let stari Andrej Kačur, je dvignil prapor in moštvo je odkorakalo v cerkev. Ko so po slovesni službi božji potihnil zadnji zvoki cesarske pesmi, podala se je mnogobrojna množica pred cerkev, kjer je še gospod Gunkel navzoče slavnosti primerno nagovoril, nakar so zaorili navdušeni živio-klici na čast jubilarju ter zaključili to čest priprosto, a vendar tako lepo in z velikim veseljem prirejeno slavnost. Čast torej vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli do te lepe prireditve! Krasno zastavo, ki so jo kupili prireditelji, so darovali v trajen spomin podružni cerkvi pri Sv. Mihaelu, kjer se je slavnost obhajala. Kakor je pokazala prirejena slavnost, katere se je udeležilo veliko dosluženih vojakov, bi bilo umestno, ustanoviti veteransko društvo.

c Št. Rupert nad Laškim. Kakor je že znano širši javnosti, imela sva s tukajšnjim nadučiteljem F. Zupančičem dolgo, skoro eno leto trajajočo tožbo, ker mi je nadel častni priimek „potenciran lažnik.“ Ko sem jaz v prvi inštanči dne 14. avgusta t. l. pri sodnji v Laškem propadel, kljub temu, da sem imel 50 prič in kljub temu, da je izmed njegovih osem prič sedem zoper njega priseglo in le ena zanj, tedaj je zagnalo vse slovensko liberalno časopisje strašen vrišč, češ, šentrupertski kaplan je z debelimi črkami tiskani „potenciran lažnik.“ Samo v enem tednu sem bil menda petkrat počešen s tem častnim naslovom. Pa jaz sem se liberalni jezičnosti le smejal, ker sem dobro vedel, da še ni vseh dni večer, zato tudi nisem niti enkrat ne odgovoril na to blatenje. Samoobsebi umevno pa je, da sem vložil priziv in sicer pri c. kr. okrožnem sodišču v Celju. Pri obravnavi dne 10. dec. je bil nadučitelj, ne da bi se katera mojih prič poklicala, — bile so mu že njegove odveč — obsojen v primerno kazen 100 K in v poravnavo vseh ogromno narastlih stroškov. Kajti obravnave so se vršile v Mariboru, na Laškem in v Celju z zastopniki na obeh straneh. Ker se je torej dne 10. t. m. moja nedolžnost sijajno dokazala, zato odklanjam častni priimek „potenciran lažnik“ od svoje osebe, in ga pošljem rajši na naslov koga drugega, če ga le želi. Da mi liberalno časopisje, ki mi je dobro ime oblatilo, ne bo dalo nobenega zadostila, sem prepričan, pa ga tudi ne potrebujem. — Anton Penič.

c Hrastnik. Semkaj se preseli kot občinski zdravnik dr. B. Žizek iz Vojnika.

c Rečica ob Savinji. Trška občina Rečica je, kakor se nam poroča, v javni seji dne 11. t. m. sklenila več resolucij in protestnih izjav, ki se tičejo krivičnega, nekulturnega postopanja nemških buršev napram slov. dijakom na Dunaju in v Gradcu. Obsojajo se nemiri v Pragi in strahovlada nemških buršakov, kojim na ljubo se je poslalo na mogočni, dina-

stično vedno čuteči bratski češki narod krvnika. Preki sod naj izgine, Cehom pa se naj da zadoščenje. Odobrava se aneksija Bosne in Hercegovine, pa le pod pogojem, da se podeli narodu ravnopravnost v istini, ne pa samo na papirju. Italijanom se načeloma priznava pravica do ital. vseučilišča, kateremu predpogoj pa mora biti slovenska univerza v Ljubljani že ustanovljena in enako češka v Brnu. Resolucija glede slovenskega vseučilišča v Ljubljani slove doslovno tako: „Zahtevamo, naj država izpolni slovenskemu narodu svoje dolžnosti označene v členu XIX. drž. osn. zakona z dne 21. dec. 1867, drž. zak. broj 142, da ustanovi v Ljubljani popolno slov. vseučilišče, kot edini pogoj našemu napredku. Obenem izjavljamo, da nismo več voljni prenašati molče vladinega preziranja naše ravnopravnosti.“ Občinski zastop sklene resolucije poslati „Narodni zvezi“ drž. poslancev zaradi nadaljnega brezobzirnega, enotnega delovanja in v roke drž. poslanca, blagajnika podpornega odbora, g. dr. Ignacij Žitnika, dar kron 25 v podporo dunajskega slov. dijaštva. Nadalje se pripozna podpora kron 10 za graške visokošolce v roke rodoljubnega g. dr. Benjamin Ipavice.

c Rečica ob Savinji. Trško-občinski zastop Rečica je v svoji javni seji dne 11. dec. t. l. daroval namesto venca za spomenik svojemu bivšemu častnemu občanu, preblagemu č. g. Pat. Viktor Jerančič znesek kron 20. Rajni je deloval v prid ljudstva nad 38 let v samostanu č. o. frančiškanov [M. Nazaret. Čast in večni spomin možu, ki je bil odločen in vedno na svojem mestu: „da večnih nas otmo grehov!“

c Petrovče. Tudi Petrovčani smo prav slovesno in dostojno proslavili cesarski jubilej. Gospod Josip Polanc nam je podaril 25 kg smodnika, da so tudi topiči daljnemu svetu naznanjali naše veselje in navdušenje. Občinstvo pa je praznično oblečeno pohajalo po vasi, pelo cesarsko himno in klicalo živio našemu dobrotljivemu jubilarju. Drugi dan pa smo se zbrali skupno z učiteljstvom in šolarji pri slovesni sv. maši. Po sv. maši se je vršila še slavnost v novi šoli z lepimi nagovori in deklamacijami. Ves ta dan smo praznovali kot vesel praznik.

c Zibika. Ker neki tukajšnji dopisnik „Stajerca“ našega č. g. župnika tako neopravičeno in nesramno napada, smo sklenili, se tistega dopisnika, katerega dobro poznamo, izogibati, pa tudi na to delati, da se „Stajerc“ iz naših občin, kolikor bo le mogoče, popolnoma odpravi. — Več Zibčanov.

c Zibika. Zahvala. Gospod Simon Strenkl, uč. v p. in posestnik na Tinskem, daroval je pri jubilejni slavnosti, dne 2. dec. 1908 za uboge šolarje 20 K, za kar se mu tem potom izreka najpristronejša zahvala. — Šol. vodstvo Zibika pri Šmarju, dne 3. dec. 1908. Jos. Purkhart, nadučitelj.

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Kaj lepo smo pri nas skončali letošnji trojni jubilej ob priliki praznika Brezmadežne, na katerega smoj se pripravljali s slovesno tridnevnicjo. Ta dan se je namreč vršil pri popoldanski službi božji slovesni vsprejem mladeničev in deklet v Marijino družbo. Po nagovoru domačega župnika je bilo v družbo vsprejetih 83 deklet in 24 mladeničev, ki so z gorečimi svečami v rokah navdušeno odmolili posvečenje. Po vsprejemu je domači župnik blagoslovil krasno družbeno zastavo za dekliško Mar. družbo z dražestnim trakom. Cela slovesnost je naredila velik utisek na vse dobromisleče. Mladina naša pa se je čutila presrečno ob vsprejemu v družbo Brezmadežne. Daj Bog, da ostane stanovita v najlepši družbi!

c Sv. Pavel pri Prebodu. Veseli, pomenljivi dan 2. dec. ostane tudi nam Št. Pavljanom, posebno mladini in prijateljem mladine v dolgotrajnem spominu. Že prejšnji večer nas je zanimala razsvetljava na oknih in druge slavnostne prireditve. Pokanje topičev pa se je razlegalo po vseh straneh. Pri slavnostni sv. maši, katero je daroval g. kaplan ob obilni udeležbi vernega občinstva, ste bili blagoslovljeni dve novi šolski zastavi. Zgodilo pa se je tudi nekaj, kar ni posebno v čast naši slovenski občini in posebno ne občinskemu odboru: nemška brzozavka, poslana presvitemu cesarju. Tozadevne činitelje si bomo zapomnili. — Dne 1. dec. se je ponesrečil tukajšnji posestnik, Jurij Mohor, ko se je vračal iz gozda domov. Našli so ga še-le drugi dan mrtvega. Vzrok smrti ni dosti znan. To je že tretji slučaj tragične smrti v kratkem času. — Dne 3. t. m. je preminul Martin Šoster, naročnik Stajerca ter velik zagovornik soc. demokracije. Umril je neprevideno. Bodi mu Bog milostljiv sodnik.

c Smarje pri Jelšah. Živ pokopan je bil dne 7. dec. delavec Anton Tatschko. Pri kopanju jame se je odtrgal večji kos zemlje nad njim in ga zasul. Crez eno uro so ga izvlekli iz jame, a je bil že mrtev.

c Kat. slov. izobraževalno društvo za šmarski okraj priredi v nedeljo, dne 20. dec., ob 3. uri pop. v prostorih Habjanovih velik političen shod, pri katerem govori dr. Korošec o starostnem zavarovanju in nastopijo še drugi govorniki. Možje in mladeniči šmarskega okraja, pridite vsi na ta važni shod, da se razgovorimo o starostnem zavarovanju, pa tudi o slov. vseučilišču.

c Loka pri Zidanem mostu. Rehe um, tajč pohrusten. Dokler je živel Gamšek, ki je bil veliko let načelnik požarne brambe, je ta imela nemški poveljni jezik. Upali smo pa, da se uvede slovensko povelje, kadar bi Gamšek ne bil več načelnik. In ko je Gamšek umrl, so imeli gasilci shod, na katerem se je si-

cer z večino glasov sklenilo, da se uvede slovensko povelje; manjšina pa, ki se je vlekla za nemškutarijo, se je kregala tako dolgo, da je novi načelnik grozno modro razsodil: „Pa naj pri starem ostane.“ In tako imamo v slovenski Loka zopet tajč kumandošpraho. Tisti, ki se sedaj za nemščino vlečejo, so pač za 50 let prepozno na svet prišli. Gut slauh!

c Loka pri Zidanem mostu. Kmetje so že pred več meseci podražili mleko od 16 na 20 v liter, kar je popolnoma opravičeno, ko mora kmet tudi vse dražje plačevati, in ker je posebno krma silno draga. — Cesarjevo 60letnico smo obhajali slovesno: na večer pred 2. dec. med slovesnim zvonenjem bakljada po vasi, razsvetljava, umetni ogenj, streljanje; možakivojaki so sredi vasi pred Marijino kapelo navdušeno zapeli cesarsko pesem in razne domoljubne pesmi; dne 2. dec. se je zbrala velika množica c cesarski sv. maši. — Na Marijin veliki praznik dne 8. dec. so vrla dekleta Marijine družbe krasno uprizorila „Lurško pastarico.“ — Pogreba Petra Kulino se je slovensko katoliško izobraževalno društvo udeležilo mnogoštevilno in z društveno zastavo. Liberalcem tudi to ni po volji, pa kdo se še zmeni za nje.

c Smartno na Paki. Umrila je dne 13. dec. v Celju pri č. šolskih sestrah po kratki a mučni boleznici Anica Praprotnik, po domače Jerčeva, doma v Rečički vasi, v nežni mladosti, stara 18 let. Bila je vzgled mladini, nada in veselje starišev. Kakor si ponižna vijolica poišče skrit in varen kraj, da lahko cveti in da je varna pred strupenimi vetrovi, ravno tako si je tudi Anica poiskala kraj, kjer bi njena nedolžna duša bila varna pred viharji življenja. Podala se je k č. šolskim sestram v Celje. Kakor skrben vrtnar žlahtno rožico presadi na topel in varen kraj, da je ne bi okužili zimski vetrovi, ravno tako se je dopadlo nebeškemu vrtnarju, presaditi to cvetko, nedolžno Anično dušo, tja, kjer ni zime, ne nevarnih vetrov, tja, kjer je večna pomlad in večna radost. Žalujejo rodbini pa naj bo v tolažbo zavest, da ona že uživa plačilo za svoje vzgledno in pobožno življenje.

c Rečica ob Savinji. Ustanovni shod „Kat. slov. izobraževalnega društva“ se vrši nepreklono na kvaterno nedeljo dne 20. t. m. v časovnih društvenih prostorih (gosp. Turnškega). Vspored: 1. Pozdrav. 2. Namen in potreba društva: izobraževalno delo. 3. Pravila. 4. Volitev odbora. 5. Nasveti. Za obilno udeležbo se priporoča sklicatelj.

Brežiški okraj.

b Okrajni zastop v Brežicah, namreč stari, l. 1903 izvoljeni, je razpuščen, in vladnim komisarjem imenovan dosedanji načelnik baron Moscon — proti hudemu odporu brežiških Nemcev. Nekateri slovenski volileci se pritožijo na upravno sodišče, ker namestništvo ni dopustilo, da bi se novoizvoljeni okrajni zastop konstituiral brez zastopnikov mesta Brežice; namestništvo se v svojem odloku sklicuje na neko zastarelo odločbo upravnega sodišča.

b Podčetrtak. Jubilejska slavnost, katere se je priredila s tukajšnjo šolsko mladino dne 2. dec., je lepo uspeša. Z veseljem so pričakovali učenci dan velike patriotične slovesnosti, zato so pa tudi navdušeno izvajali vse točke slavnostnega vsporeda. Vsi navzoči: stariši, odlični gosti, zastopniki občin in krajnega šolskega sveta, prijatelji in dobrotniki mladine in šole so z zadovoljnostjo in priznanjem odlikovali prireditelje in mladino.

b Sevnica ob Savi. Naše katoliško izobraževalno društvo je imelo v nedeljo dne 22. nov. I. redni občni zbor. Iz poročila je razvidno, da je društvo prav dobro napredovalo. V odbor so bili voljeni gg.: predsednik Matija Markl (tudi prej predsednik), podpredsednik Franc Meglič, tajnik Jospina Senica, tajniški namestnik Vinko Moro, blagajnik Fr. Drobne, blag. nam. Anton Korenc, knjižničar Anton Hribšek, vsi tudi prej. Mlademu društvu želimo pri njegovem delu najboljšega uspeha.

b Zabukovje pri Sevnici. Dne 2. dec. se je pri nas slovesno obhajala slavnost v čast cesarskemu 60letnemu jubileju. Na predvečer je slovesno zvonenje in glasno gromenje topičev naznanjalo slovesnost prihodnjega dne. V sredo po sv. maši smo se zbrali v krasno okinčanem prvem razredu tukajšnje dvo-razrednice, kjer smo občudovali lepo petje in deklamacije šolskih otrok. Posebno so nam ugajali lepi govori tukajšnjega gospoda nadučitelja in gospoda šolskega vodje iz Podgorja. Tudi neki mladenič tukajšnje fare, kateri se je letos udeležil slovenskega jubilejnega romanja v Lurd, je v kratkih besedah omenil lurški jubilej ter vsem pričujočim otrokom podaril po eno jubilejno lurško podobico v spomin.

Iz drugih slovanskih dežel

† Umril je v Celoveu v soboto, dne 12. t. m. vodja tiskarne „Družbe sv. Mohorja“, gospod Vekoslav Legat, v starosti 56 let, za probujo koroških Slovencev zelo zaslužen mož. Bodi mu lahka zemlja slovenska!

† Mladeniška organizacija na Kranjskem je obhajala dne 8. dec. lep praznik. Organizirani mladeniči so se ta dan udeležili korporativno, vsak odsek v svojem domačem kraju, skupnega sv. obhajila. Vsled sklepa občnega zbora Z. T. O. so na ta način praznovali jubilej sv. Očeta in Matere božje. Predsedstvo Z. T. O. se je poklonilo prevzisenemu kne-

zoškofu, kjer je predsednik brat dr. L. Pogačnik v svojem nagovoru na presvitelega knezoškofa prosil, da naj isti sporoči sv. Očetu, kako je organizirana slovenska mladina praznovala njegov in Marijin jubilej. Presvitli je vzradoščen nad to manifestacijo v daljšem odgovoru povdarjal svoje veselje nad njihovo mladeniško organizacijo, katero smatra za cvet vseh kranjskih organizacij. Kakor so bili „Sokoli“ pionirji liberalizma in hočejo biti sedaj razširjevalci svobodne misli, tako naj bodo ti mladeniči „pionirji misli krščanstva.“

† Zavarovalni tečaj priredi v Idriji Strokovna zveza dne 19. in 20. dec. Spored je ta-le: Dne 19. dec. Zvečer ob 9. uri: Zgodovinski pregled zavarovanja. Temeljna zavarovalna določila. Kärberjev vladni načrt. Dne 20. dec. Začetek ob 9. uri dopoldne. Spored: Nova vladna socialna predloga. — Popoldne. Končne opazke. Kritika, ki se je bo lahko udeležil vsak udeleženeec. Sklepi.

Drobfinice.

d Sežiganje sladkorja v bolniških sobah. Po nekaterih krajih v Evropi imajo ljudje navado, da sežigajo v bolniških sobah sladkor. Zdravniki se ti navadi niso protivili, misleč, da to ne škoduje, a da bi bilo sežiganje sladkorja koristno, niso verjeli. To ljudsko šego so smatrali za prazno vero. Sedaj pa se je izkazalo, da je pravo zadelo ljudstvo, četudi morda ne ve, zakaj je sežiganje sladkorja koristno. Profesor Trilbert na Pasteurjevem zavodu v Parizu je namreč zdaj dokazal, da se s sežiganjem sladkorja nareja plin, ki uničuje bacile. Trilbert je sežgal pod stekleno posodo, ki drži dva in pol litra, pet gramov sladkorja. Ko so se hladili nastali sopari, je spravil v odprtih steklenih cevih pod posodo bacile legarja, tuberkuloze, kolere, koz itd., in v teku pol ure so bili vsi bacili, ki prenašajo bolezen, umorjeni. Učinek plinov, ki se narejajo pri sežiganju, opazujemo lahko tudi na drug način. Če sežgemo kos sladkorja v zaprti posodi, v kateri je smrdljivo meso, ali smrdišča zaprtinjakova vsebina, izgine smrad popolnoma. Ljudske navade niso slučajne.

d Milijonarka gladi umrla. V Budimpešti je živela vdova Fleischer, ki je stanovala v majhni sobi in živela zelo siromašno; vsak teden je samo enkrat jedla kaj toplega. Sprejemala je tudi milodare, imela je pa devet trinadstropnih hiš. Premožanje ji je opravljali neki odvetnik. Nekega dne je šla k njemu; poročal ji je, da še dve stranki niste plačali stanarine. Odvetniku je naložila, da takoj oba dolžnika toži. V večji pa se je potem zgrudila in umrla. Zdravnik je dognal, da je umrla gladi, razburjenje zaradi dolžne stanarine pa je smrt pospešilo.

Književnost.

§ Esperantski krožek v Mariboru nam pošilja: Na prvem zborovanju združenih slovanskih esperantistov ob priliki zadnjega svetovnega esperantskega kongresa v Drahčinah se je pozdravljala z navdušenjem ustanovitev prvega slovenskega esperantskega krožeka. Da izvrši naš krožek (Maribor, ob parku 1, III.) prvo svojo večjo nalogo, da izda namreč popolno slovnico esperantskega jezika za Slovence, se obračamo zopet na slavno občinstvo z nujno prošnjo, da nas podpira v večji meri ko doslej z naročili. (Obračamo se posebno do slovenskega razumništva, z vso gotovostjo pa pričakujemo, da se prijavijo dotični p. n. gospodje, ki smo jim poslali tozadevne tiskovine, ki so povzročili naši itak zelo suhi blagajni velike stroške. Povdarjamo pa še enkrat, da sprejemamo iz srca radi tudi naročila tistih, ki ne nameravajo postati esperantisti, ki pa podpirajo s svojim cenjenim naše stremjenje. (Knjiga bode stala 2 K ter se razpošiljala po poštnem povzetju.)

§ Nove šmarnice za leto 1909 izidejo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru pod naslovom: „Šmarnice romarja jeruzalemskega“, 32 premišljavanj, začrtal na dotičnih svetih krajih na potovanju v Jeruzalem k velikonočnim praznikom leta 1889, izdelal po vnitvi F. S. Segula, župnik pri Sv. Roku ob Sotli.“ Njih prevzvišenost dr. Mihael Napotnik, knezoškof lavantinski, blagovolili so posvečenje tega delca milostivo sprejeti, kar ga bode gotovo vernim Slovincem toplo priporočalo. Razven mikavnega berila za majniško pobožnost je drugi namen knjižice, pripravljati med ljudstvom pot za veliko vseslovensko romanje v Jeruzalem na jesen 1. 1909. Tokrat bo šlo! Per Mariam ad Jesum (Po Mariji k Jezusu)!

Najnovejše novice.

V državnem zboru se je včeraj pričela razprava o nujnosti prvega branja aneksijske predloge in tozadevnih snujnih predlogov. Nujnost je utemeljeval krščansko-socialni voditelj princ Alojzij Liechtenstein, ki se je postavil v svojem govoru popolnoma na stališče Jugoslovanov. Kot prvi govornik v razpravi je govoril dr. Susteršič, ki je izjavil v imenu vseh jugoslovanskih klubov, da stopajo Jugoslovani prvič v debato (razpravo) po aneksiji o tem predmetu in da stoji Jugoslovani na stališču, da se mora tudi Bosna in Hercegovina združiti v eno državno celoto z drugimi jugoslovanskimi deželami pod krono Habsburžanov. Nujna dolžnost vlade je, da Bosni in Hercegovini

takoj pravo ustavo, ki bo jamčila samoodločevanje prebivalstva.

Sv. Ema. Mladeniška zveza ima v nedeljo dne 20. dec. poudčen shod po rani maši v kaplaniji.

Gornjigrad. Pridite gledat na Stefanovo ob 1/23. popoldne igro „Mlinar in njegova hiša“, petje, deklamacije in tamburanje. Igra se v župnijskih prostorih. Svoji k svojim! Vabi vas iskreno odbor izobraževalnega društva.

Listnica uredništva.

Prepozno za to številko smo dobili te-le dopise: Studenica, Reg. Slatina, Loka, Slivnica pri Celju. — Valed pomanjkanja prostora smo morali odložiti: Boreci, Sv. Ivan pri Trstu, St. Jernej pri Konjicah, Dramlje, Kočice, Zibika, Kapela, Sv. Križ pri Ljutomeru, Vitanje, Planinska vas, Videm. — Vransko: Menimo, da je škoda za prostor, da bi o tem še dalje razpravljali. Pozdravljeni! — Slovenska Bistrica: Sao že prej dobili od druge strani. Hvala! — Loka pri Zidanem mostu: Istotako. Rajhenburg: Brez podpisa v koši!

Vposlano.
 Gospod J. E. Weixl, Maribor.

Z veseljem Vam naznamim, da sta moja purana — ki sta najbrž že bila bolana, ko sem ju kupila — z uporabo Vašega sredstva „Palma“, rešena. Ko že 3 dni nista ne jedla ne pila, sem jima vakihi 2 ur po 1 srednjo žlico od „Palma“ zalila. Kmalu sta začela sama zobati ter Palma piti, in v 14 dneh sta bila — kljub velikemu mrazu — ozdravljena. Za božič sicer ne bosta pripravna, a smelo ju smatram za dobro novoletno pečenko. Z dobro vestjo morem torej vsakemu posestniku perutnine Vaš res neprecenljiv preparat „Palma“ priporočati.

Z udanostjo G. Vnčnik, m. p. n. adučiteljeva vdova.
 Maribor, 20. decembra 1908.

26. nov. 1908. — Prvo državno perotaino in kuncerejsko društvo na Dunaju je vsled skozi več mesecev s „Palma“ doseglih ugodnih preskuševalnih uspehov vpeljalo ta preparat v svoja velika društvena rejšišča. 1000

Olje

za razne stroje prodaja tiskarna sv. Cirila v Mariboru
 100 kg po 25 K.

Štampilje

iz kavčuka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Štefan Kaufmann
 trgovina z železino v Radgoni,
 priporoča 938
 peči,
 štedilnike (Sparherd) in vsakovrstno posodo.

Prostovolj. sodna dražba nepremičnin.

Pri e. kr. okrajnem sodišču v Št. Lenartu sta po prošnji lastnikov na prodaj po javni dražbi slededeči nepremičnini, in sicer vl. št. 43 in 44 kat. obč. Spod. Voličina, za katero se je ustanovila izklicna cena v znesku 10.000 K. Dražba se bo vršila dne 21. prosinca 1909 ob 9. uri v Spod. Voličini.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je v 1/4 letu po dražbi pri sodnji vložiti in 5% obrestovati od dneva dražbe.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri sodnji odd. I. 1018

C. kr. okrajno sodišče Št. Lenart na Štaj. oddelek I. dne 27. nov. 1908.

Oznanilo.

Ker je Križevska opekarna na Murskem polju že večidel dogotovljena in se bode prihodnje pomlad z najmodernejšimi stroji začela vsakovrstna opeka izdelovati, se sprejme voditelj, ki je v tej stroki skušan in zvežban in tudi razume slovensko knjigovodstvo.

Prosilci za to službo se naj pismeno oglasijo s priloženimi spričevali najkasneje do 1. marca 1909 pri vodstvu Križevske opekarnice, pošta Križevci pri Ljutomeru. 1022 Načelstvo.

Pozor! Čitaj!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovit, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih i. t. d. Nedosežno sredstvo za vzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vspeh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstotnica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od: **P. Jurišiča,** lekarnarja v Pakracu št. 201 (Slavonija).

Pojasnila o inseratih daje

upravnitvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znakmo za 10 vinarjev.

Loterijske številke.
 Dne 12. decembra 1908.

Gradec	52 20 70 62 43
Dunaj	20 71 24 4 66

Pozor trgovci!

V najem ali pa tudi proda se zaradi družinskih razmer lepa velika hiša, na kateri je trgovina, z lepim vrtom in sadonosnikom pri veliki cesti blizu cerkve v bližini Maribora. Kje se izve v upravnitvu. 994

Oglas. Na prodaj je na Slov. Koroškem gostilna pri farni cerkvi poleg žel. postaje ter premegokopa oddajemo samo II. postaji od Celovca ter jezera. H gostilni pripada nekaj njiv, travnikov, in gozda. Hiša je enonadstropna, na novo zidana, h kateri pripada naravna prostorna klet v skalo, kar je najbolj pripravno za večjega vinarstva ali vinskega trgovca. Kupci naj se blagovljijo obrniti na France Kamnikar, v Ljubljani, Soteska št. 4. 1016

Proda se novoizdana hiša s 3 stanovanji in trgovino mešanega blaga. Obstoji iz gospodarskega posloja, živinskega in treh svinjskih hlevov. Vrt. Pobrežje št. 215 pri Mariboru. 1013

Lepo posestvo v večjem mestu Spod. Stajerske, z dobro idočo gostilno, ostajališčem, lepimi hlevi, veliko ledenico in lepim vrtom, se pod jako ugodnimi pogoji proda. Kje, se izve v upravnitvu tega lista. 968

Išče se neka slovenska rodbina Joh. Jurjovetz in Joh Podbevšek (rudokop), ki se nshaja nekje v pokrajini Ogrski. Če je komu kaj znano o tej rodbini, se ponižno prosim, naj blagovoli to naznaniti upravnitvu Slov. Gospodarja v Mariboru. Kdor to naznani, dobi takoj 5 kron nagrade. 1008

Ženitna ponudba. Vdovec, 39 let star, 12.000 kron premoženja v gotovini, se želi poročiti z dekletom ali vdovo brez otrok, ki bi imela kmetijo ali približno enako premoženje v gotovini. Ne gleda se na zunanost, pač pa na pridnost in poštenost. Morebitna ponudba se pošlje pod „Zeleni travnik št. 40“ poste restante Sv. Benedikt v Slov. gor. Stroga tajnost zajamčena. 1015

Naznanilo. Trgovina z mešanim blagom se da v najem, 5 minut od postaje, en četrt ure od cerkve. Naslov v upravnitvu. 1007

Vinogradniki pozor!! Kdor želi kupiti, na suho cepijene trte in sicer, W. Riessling na podlago R. Portalis, po 13 K, stotina I. vrste; stotina II. vrste po 8 K. Oglasiti se je na naslov: Franc Selinšek, trtnar, pošta Črna gora pri Ptuj. 1011

Zanesljiva deklica, ki bi se dala sčasoma tudi za prodajalko porabiti, se takoj sprejme v Mariboru, Dravska ulica št. 6 pri Ludoviku Hlustigu. 1014

Na prodaj je prostovoljno nova hiša z lepim vrtom v ravnini, pet minut od farne cerkve, zraven glavne ceste, pripravna za kakega rokodelca. Po dogovoru tudi njiva in gozd. M. K. v Račici p. Loka-Zidanmost. 1012

Marljivi praktični sodarji z dobrim zasluzkom, trajno nameščeni, z božičnim dopustom, lahko pri nas takoj vstopijo. Plača po akordu od komada. Ravnotako rabimo tudi izučene marljive ključavničarje, ki so dalje časa v tovarnah delali, in pomočnike za montažo. Tovarnica Cementa Portlanda Dioničko Društvo Lengenfeld Bakar pri Reki. 1017

Starejši viničar se takoj sprejme na posestvu Strihovec pri Št. Ilju v Slov. gor. Vpraša se v gostilni Polak. 1004

Na prodaj je pod Pilštanjem, 30 minut od Kozjega ob okrajni cesti v ravnini lepo posestvo obstoječe iz zidane hiše, gosp. poslojpa in svinjaka, zraven spadajo dobri travniki, njive, sadno drevje in vodnjak pri hiši, v rodovitnem kraju; proda se za primerno ceno. Oglasiti se je treba pri Rozaliji in Mariji Belinc, posestnice v Pilštanju. 1025

Lepa kmetija z novo zidano hišo in živinski prostori za 16 glav živine, vse močno z opeko krito, za glavno cesto ležeče nad 40 oralov polja, travnika in zgorno polovico sečnega gozda se proda zaradi družinskega razmer. Cena 15000 K. Kje pove uredništvo. 997

Pridnega hlapca, ki bi imel veselje pomagati v cerkvi kot mežnar in doma pri kmetijskem delu sprejme ob novem letu Tone Goršek, organist v Gotovljah, pošta Zalec. 1020

Mnogo, mnogo 1.000.000 K.

bi že samo v našem cesarstvu letno več prigospodarili, ko bi se p. n. posestniki posluževali „Palma“, ki pospejuje opitanje vsakovrstnih perutih in dojnih živali, jih obvaruje bolezni in ozdravi sigurno, če so bolane za difterijo ali pa v prebavilih. 1 K pošt. znak (nakazano 6 v. več) prinese Palma z navodilom poštnine prosto; spod 4 K ni povzetja! Priporočam se I. E. Weixl, priprav. živ. živil, Maribor, Zofijin trg 3. Čez sto priznanj. Prospekt prosto. 1001

Dobro idoča kovačnica z vsem orodjem, edina v obsehnem kraju Gotovlje, se, ker je prejšnji kovač umrl, da takoj v najem. Oglasiti se je pri Mariji Vipotnik, Gotovlje pošta Zalec. 1021

Minski stroji se prodajo po ceni in sicer: 1 par 48" nemških mlinjskih strojev z vsemi železnimi in lesenimi deli, — 1 stroj za čiščenje pšena „Austria“ (Hoerde in Comp). — 1 valjar z 2-5 m dolgosti vretena z zavojem, predstavek, stroj za ščetati — zavoj — tri železna okna 2 m visoka, 1-20 m široka, vse skoro novo. Vpraša se pri „Gutsverwaltung Sannegg“, Braslovče Savinjska dolina. 975

Protin,

revmatizem, trganje po udih, celo najtrdozratnejšo bol odstrani hitro in gotovo samo iz rastlinskih snovi sestavljeno na znotraj uporabljajoče „Remmlovo protivino“ in revmatično olje“. Mazanje ne hasne nič. Steklenica z navodilom uporabe 6 K. Veliko sijajnih zahvalnih pismem. Kem. Pharm. laboratorij Karl Remmel, Landshut 113 Bavarsko. 851

Pozor, kmetije in fantje!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo s časoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhlja (luskin) na glavi, to je **Kapilor št. I.**

Cena je (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 vin., 2 lončeka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Jurišič, lekarnar v Pakracu, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem.

P. Kostič
 v Celju. 176 (1)

Varaždinska hranilnica v Varaždinu

Ustanovljena leta 1867. **Hrvaško.** Ustanovljena leta 1867.

887

Akcijskega kapitala in rezerv 830.000 K.
Sprejema vloge od 5 K naprej in je obrestuje do
preklica s

4 1/2 %.

Rentni davek plača zavod sam.

Milan Hočevar-Celje

Glavni trg števil. 10.

Priporoča za napravo domače pijače posebno
dobro pripravo ali tvarino, tudi za vse vrste žganja
in likera.

Olja, švicarskega sira, ogrske salame, kave 1 kg
od 2 K naprej, rogatsko in radajnsko kisló
vodo, galico, žveplo in rafije.

Jamčim za dobro in solidno postrežbo.

Naznanilo.

Vinogradnikom naznanjam, da imam 50.000 cepljenih
trt na prodaj in sicer vrste Mosler na portalis 20.000,
Burgunder beli 20.000, Silvanec na Portalis 10.000. Trte
so dobro zaraščene in vkoreninjene. Cena 100 komadov 15 K
in korenjaki so tudi Rip. Portalis 10.000 stanejo 100
komadov 3 K. Kupci se naj blagovolijo oglasiti, dokler je
kaj zaloga.

Ivan Verbjak,

posestnik in trtnar, Spodnji breg, Ptuj.

Cepljene trte

I. kakovosti vseh najboljših vrst na običaj-
nih podlagah imajo za oddati:

I. štajerska, trsničarska zadruga, pošta Juršinci
pri Ptuj;

trsničarska zadruga pri Sv. Božanku pri Središču;

trsničarska zadruga v Ljutomeru;

trsničarska zadruga v Žetalah pri Rogatecu;

Ceniki so na zahtevanje brezplačno na razpolago.

Naznanilo.

Naznanjam posestnikom vinogradov, da bom imel
letošnjo jesen in prihodnjo spomlad precejšno množino na
suho cepljenih trt na prodaj. In sicer: šipon, silvanec, laš-
ki rizling in žlahtino belo in rudečo, vse trte so cepljene
na Rip. portalis in muškati cepljeni na montikolo. Vse trte
so dobro zaraščene in dobro vkoreninjene. Cena je I. vz.
za v jesen odvezete trte 140 K 1000 kom. za na spomlad
pa 150 K 1000 kom. Cena II. vrste je 80 K 1000 kom.
Naročila za v jesen odvezete trte sprejemam do 20. novem-
bra, za na spomlad pa, dokler bo kaj v zalogi.

Franc Muršič,

posestnik in trtnar v Senčaku, Sv. Lovrenc v Slov. gor., p. Juršinci
pri Ptuj.

Napak je misliti, da se
„dobra kava“ pripravlja le iz
„samih kavinih zrn“, nikakor
— kajti dober pridatek
povikša kavino moč,
njeno barvo & njen okus. —

To je resnično; prepričajte
se blagovoljno s poskusom
pristnega „**Francčkovega**“
pridatka za kavo.

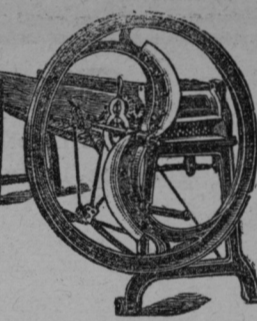
964

V Gornji Polskavi pri Pragerskem ima tvrdka K. & R. JEZEK

veliko zalogo vseh vrst kmetijskih strojev
in se vsem kmetom posebno priporoča. V
zalogi so vedno vitli ali gepelni, predležja
mlatilnice, slamoreznice, reporeznice, mlinci
za jabolke, grozdne stiskalnice, žitne či-
stilnice, drobilni mlinci, brane, plugi itd.
Podpisani posreduje naročila na vse vrste
kmetijskih strojev, sesalk, bencinovitih mo-
torjev, motorje na plin, stroje za opeko,
opreme za opekarne itd. — Zmerne cene,
ugodni plačilni pogoji, tudi se vsa popravila
sprejemajo in po nizki ceni zaračunajo.
Zastopnik in oskrbnik zaloge **Franc Kampuš**
v Gornji Polskavi pri Pragerskem. 434

Jožef Pfeifer

v Hočah pri Mariboru
tovarna za kmetijske stroje
in livarna za železo.

Izdeluje v velikem šte-
vilu najnovejšo in bolj-
še rezalnice za klajo,
ki režejo za konje in
govejo žival, v dolgoti
od 6 do 150 mm, ali
od 1/4 do 6 colov. K.
M. H. Cena 120 kron.
Jamstvo eno leto.
Popravila strojev toč-
no, po ceni.

Slovinci, zahajajte v domačo tovarno po stroje!

Prodaja se tudi na obroke.
Izdeluje tudi rezalnice za repo, sesalke za gnoj-
nico, vitelje, raznovrstne mlatilnice, čistilnice
itd. itd. po najnižji ceni.

Drozgalnice za sadje, najboljša sistema.

Ceniki
se pošljejo brezplačno.

Vinogradniki, pozor!

Naznanjam, da imam veliko število na suho
cepljenih amer. trt in sicer: Šipon, Laški rizling,
Silvaner, beli Burgunder, Portugizer in Izabela cep-
ljeno vse na Rip. portalis. Trte so dobro zaraščene
in lepo vkoreninjene ter pred snegom v trsnici zagra-
jene. Cena I. vrsti 1000 komadov 160 K. Pri
naročilu je treba poslati 10 odstotkov are. Oglasiti
se je pisмено ali osebno pri Janezu Toplak, trt-
narju na Kukavi p. Juršinci via Ptuj. 971

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega, puljenega K 2.—, pol belega K 2.80, belega K 4.—, prama
perje mehkega kakor puh K 6.—, veleprima oglajenega najboljšo vrsto
K 8.—, mehkega perja (puha) sivega K 6.—, belega K 10.—, pranege
puha K 12.—, od 5 kg naprej poštnine prosto.

Narejene postelje

iz gostonitega, rdečega, modrega, rumenega ali belega inleta (nankinga),
pernica, velikost: 170 X 116 cm z drevesno zglavnico, te dve 80 X 58 cm,
zadosti napolnjeno, s novim, sivim očičenim, kosačim in stanovitim
perjem K 16.—, napol maha K 20.—, maha K 24.—, pernica sama K 12.—,
14.—, 16.—, zglavnica K 3.—, 3.50, 4.—, razpošilja po povzetju, zavojnina
898
zastonj, od K 10.— naprej poštnine prosto

Maks Berger v Dešenicu števil. 235, Šumava.
Kar ne ugaja, se zamenja ali pošlje denar nazaj. Ceniki zastonj in pošt. prosto.

Božična darila:

„Božič pridnim otrokom“ lepa knjižica za 30 vin.
Jaslice iz močnega papirja izrezane, po 20, 30,
50, 80 v.

Angelčki svetli iz papirja po 10 v.

Za božično drevesce: šumeče zlato, srebro, angelski
lasje, svečniki po 2 v in 3 v, sneg za vejice
ovitek po 30 v, razni okraski zelo leskeči.

Cele pole, iz katerih se izrežejo jaslice, pastirci,
ovce itd. po 3 v.

Božične razglednice blizu sto vrst.

Vse to in še veliko lepega dobite po ceni pri
Trgovini tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Karol Kocijančič

kamnoseški mojster
MARIBOR, samo Schillerstrasse 25.

izdeluje altarje, prišnice, podobe in vsa druga stav-
linska dela iz kamna, žrni, spomenike itd.

Zaloga izgotovljenih nagrobnih spo-
menikov.

Vsi marmornati oltarji v baziliki v
Mariboru so moje delo.

ZAHVALA.

Ob prebitki izgubi nepozabljive hčerke

Ane Pišek

izrekam tem potom za tolažilno sočutje vsem so-
rodnikom, prijateljem in znancem prisrčno zahvalo.
Zahvaljujem se srčno stoterim udeležnikom
slovesnega pogreba, in darovence.

Najudanejšo zahvalo izrekam prevz. gospodu
grofu Schönborn, grajščaku v Slivnici ter veleč.
gosp. Fr. Hirti, knezošk. svetniku, kot voditelju po-
greba, c. kr. orožništvu, gg. obiteljem g. Turner,
g. Grisold, g. Wregg, g. Živka, cenj. učiteljstvu itd.
in posebno „Marijini družbi deklet“, ki so bile v
tako obilnem številu zastopane pri pogrebu, kakor
tudi za njih krasen družbeni venec.

Posebej še izrekam zahvalo za nagroben, vsem
v srca segajoč govor č. g. kaplana Mirosl. Volčič.

Za vse izraze sočutja najprisrčnejša zahvala.
Hotinja vas, dne 14. grudnia 1908.

1023 **Fr. Pišek, drž. posl.**

Zahvala.

V Bogu nam je zaspala nepozabljena, pridna
gospodinja

Terezija Strajnsak,

veleposestnica iz Gibine fara Sv. Andraž v Slov. gor.

Podpisani kakor tudi vsi njeni sorodniki se
zahvaljujemo prečastitemu gosp. župniku Ožgerl in
gosp. Mihaliču, župniku od Sv. Barbare, tudi vsem
pevcem za žalostinke, in končno vsem, ki so se
udeležili pogreba. Naj v miru počiva!

Žalujoči ostali.

Martin Strajnsak, Alojz Strajnsak, Marija Strajnsak,
mož. sin. hčer.

1024

! TRGOVINO!

na jako ugodnem prostoru v svojem „Narodnem Domu“
v Spod. Dravbergu

da v najem

hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravbergu.

Za slovenske trgovce zelo ugodna prilika! Nastopi se
lahko takoj!

Pojasnila daje in ponudbe sprejema Hranilnica in po-
sojilnica Spodnji Dravberg Koroško. 1026

? Kje?
Kupujemo po najnižji ceni ter najdemo veliko izbiru kakor: Štote in lodne za moške obleke. Volne in lodne za ženske. Čajge in platno. Parhent in predpasnike. Zimske robce in nogavice. Rokavice in dežnike. Kravate in ovratnike. Srajce in naravnice. Obleke in zimske sukne. Preproge in zastore. Koce in odeje. Obrisate in mizni prt. Žepni, volneni in svileni robci. Posebno velika izbira krasnih božič. daril. Vse to se dobi v pravi slovenski trgovini

M. E. Šepec
Maribor,
Grajski trg 2, Burgplatz 2.

Božič
pride in zato priporočam cenj. občinstvu, mojo veliko zalogo jaslic, svilenega papirja, zlatih in srebrnih okraskov, molitvenike, fine kasete s pisanimim papirjem, knjige s podobami, peresnike, albuma za razglednice, slike in znamke, kakor tudi drugo galanterijsko blago, po najnižji ceni. Z velespoštovanjem

VILKO WEIXL Maribor, Gosposka ulica 33.

POZOR: Edina narodna trgovina z manufaktur. in specerijskim blagom

L. Kubaric
:: Grmoč ::

priporočam cenj. občinstvu svoje velike, nove zaloge. Cene nizke, postrež. točna. Kdor hoče dobro kupiti, vzma v narodno trgovino priti.

Pohištvo!
v veliki zalogi, kakor tudi matrace, divani, otroške postelje ter ogledala po najnižji ceni.

Franc Pleteršek, Maribor
Koroška cesta št. 10.

Zakaj?
kupujemo pri

JOŽEFU ULAGA V MARIBORU,
Tegethoffova cesta št. 21.

Zato:
ker se tam dobi najboljše blage po najnižji ceni in sicer za jesen velika izbira za moške in ženske obleke, najlepše svilenate robce, predpasnike, žensko in moško perilo, vsakovrstne preproge, vse najboljše vrste. :: ::

Svoji k svojim!

Nova trgovina

Fr. Bureš,
urar, očalar in zlatar
v Mariboru
Tegethoffova cesta 33.

priporočam slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, daljnogledov, raznovrstne zlatine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let.

Vsi popravki se točno hitro izvršijo. ::

Preselitev trgovine!
Naznanim slavnemu občinstvu, da sem se z mojo trgovino preselil v Poštno ulico št. 8, ter prosim tudi tukaj za cenjeni in mnogobrojni obisk. Z velespoštovanjem

FELIKS ROP,
trgovina z manufakturnim blagom, Maribor, Poštna ulica št. 8.

POSLANO.
Ni res, da so meni Nemci trgovino tako zbili, da ne morem prodajati, res je pa, da so mi pobili tri table z napisi in okna na stanovanju, kar pa promet popolnoma nič ne ovira. Ker so moji napisi sedaj slabo čitljivi, prosim da se natanko pazi na trgovino z razbitimi tablami na voglu Graške in Rotovske ulice, ker to je prava slovenska trgovina, kjer se vse blago prav solidno in pošteno prodaja. Vzorce pošljem proti vrnitvi na vse strani franco in zastoj.

R. Strmecki, Celje
Trgovska hiša z manufakturnim blagom na debelo in drobno.

Narodna gostilna
Pri pošti
Maribor, Tegethoffova cesta 49

priporočam vedno sveže pivo, izvrstna domača vina ter mizice in tople jedi.

Mar. Moden.

Tovarna za glinske izdelke
v Račju

izdeluje s parnimi stroji iz najboljše, večkrat premlete gline priznane najboljše izdelke, kakor: patentovano zarezno in vsakovrstno drugo strešno opeko, opeko za sid, za oboke, dimnike, rekontra-opeke, plošče za tlak, lončene cevi itd. po najnižji ceni.

Zaloga tudi v Mariboru, Cusarska cesta, pri kamenarja A. Glasarju.

„CROATIA“
edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po blisku nepremičnine vsake vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mlinske itd. ter premičnine, kakor: hišno opravo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po jako ugodnih pogojih in niskih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trzinu, Cerne št. 1.

F. Prull mestna lekarna pri c. kr. orlu
Maribor, Glavni trg št. 15. poleg mestne hiše.

Kapljice za svinje za rdečne bolezni.
Je izvrstno in poskušeno zdravilo za rdečne bolezni. Gotovo pomaga, že bolani svinji se lahko daje 3krat na dan ena mala žlica. Cena 1 steklenice 1 K. Najboljša zdravila za domače živali ima in vsak dan po poštnem povzetju pošilja

Mestna lekarna F. Prull-jeva poleg mestne hiše.

„CROATIA“
edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po blisku nepremičnine vsake vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mlinske itd. ter premičnine, kakor: hišno opravo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po jako ugodnih pogojih in niskih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trzinu, Cerne št. 1.

SVOJI K SVOJIM!

R. Salmič, Celje
Narodni dom.

Največji in najcenejši eksport ur — srebrnine, zlatine in optičnih predmetov. Naročite najnovejši cenik brezplačno.

!! Glavna zaloga **BARTHELNOVEGA** apna za poklajo !! Razne vrste travnega, deteljnega, gozdnega in vrtnarskega semena

M. Berdajs Maribor!
Sofijin trg

Pozor! Pozor!
Manufakturna trgovina

RUDOLF HAVELKA V PTUJU

priporočam slavnemu občinstvu svojo veliko in novo zalogo raznovrstnega volnenega ter perilnega blaga za ženske, kakor tudi najnovejše štote za moške obleke po primerno niskih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

Svoji k svojim.
Priporočam se slavnemu občinstvu za izdelovanje oblek za gospode in fante po najnovejšem kroju ter po jako niskih cenah.

Z velespoštovanjem

Jakob Veziak,
krojaški mojster Maribor, Šolska ulica. 786

Franc Divjak,
slikar in pleskar v Mariboru,

Šupnjska ulica št. 7. se priporočam č. duhovščini in slavnemu občinstvu v izvrševanje najfinejšega in prostejšega slikarstva in pleskarstva po zadovoljni ceni. 365

Franjo Horvat
cerkveni in sobni slikar,
Maribor, Kasinogasse št. 2

naznanja, da se je preselil iz Gornje Radgone v Maribor ter se veleč. duhovščini in p. n. občinstvu priporočam za slikanje cerkev v vsaki tehniki, altarnih slik in križevih potov kakor vse v slikarsko in pleskarsko stroko spadajoča dela, od priprave do najfinejšo izpeljave. Bralnim društvom se posebno priporočam za slikanje odrov. 404

Demetrij Glumac
kotlar

Ptuj, Poštna ulica
in MARIBOR, Kasinogasse št. 18

priporočam spoštovanim kmetovalcem kotle in najboljše kraljice, pri katerih jamal za dobro in trpežno delo.

Popravki vseke vrste cene im hitro.
Kupujem stari baker, cink in mesing po najboljši ceni.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 2 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Hranilne vloge
se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo
le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 3/4%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in posestvo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dologve pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure
so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvenzki praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo
vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.